

Lai jums ģimeniski, veselīgi un droši Ziemassvētki!
Jūsu „Kurzemnieks”

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Kurzemnieks

Cena
1,20 eiro

Nr. 101
(11 632)

Trešdiena, 2020. gada 23. decembris

Ziemassvētku dāvana – 500. mazulis

Laimīgie vecāki Amanda Krista Gruntiņa un Kristaps Kaltnieks ar mazo Kristenu Oliveru pirms Ziemassvētkiem no Kuldīgas slimnīcas devās mājās.

17. decembra vakarā Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā sagaidīts šīgada 500. bērniņš. „Ir savādi, jo visi apsvieci, arī nepazīstami cilvēki. Nezināju to līdz brīdim, kad vecmāte pateica,” tā par dēlu Kristenu Oliveru saka mamma Amanda Krista Gruntiņa no Kuldīgas novada Kurmāles pagasta, kurai šis ir pirmais bērniņš.

Vārdu izdomājis tētis Kristaps Kaltnieks. Puisītis pasaulē nācis 54 cm garš un 4,09 kg smags. Amanda saka, ka dēliņš ir gluži kā

Ziemassvētku dāvana, tomēr pagaidām esot savādi būt mammai, un pie tā būšot jāpieņem. „Abas omītes ar nepacietību gaida, kad varēs mazo ieraudzīt, jo vienai tas ir pirmais mazbērns. Žēl, ka slimnīcā neviens nevar apciemot.” Puika esot diezgan aktīvs: „Pirmajā dienā bija mierīgs, bet pēc tam kļuva žiperīgs. Droši vien būs vairāk kā tētis.”

Kuldīgas slimnīca jaunajiem vecākiem par piemiņu dāvinājusi Imanta Ziedoņa grāmatu *Lāča Andreja pasakas*, siltus zābaciņus un koka grabulīti.

Šogad Veselības ministrija sprieda, vai Kuldīgas slimnīcā dzemdību nodaļai palikt, tomēr pēc izvērtēšanas nolēma to saglabāt. Viens no slimnīcas efektivitātes kritērijiem ir 500 dzemdību gadā, tāpēc Kristens Oliverš šo svarīgo skaitli sasniedzis. Tajā pašā dienā 500. mazuli sveikusi arī Ziemeļkurzemes slimnīca Ventspilī.

Pērn Kuldīgā piedzimis mazāk bērnu, jo mēnesi nodaļa bija slēgta, tādēļ līdz noteiktajam skaitam pietrūcis septiņu dzemdību.

Elisa Rudzīte, Alberta Dintera foto

SVĒTKI:

kā rotāt, ko likt galdā.

→ 6.-7. lpp.

Emeritētais bīskaps Pāvils Brūvers:

„Kā medīķi rūpējas par miesas saglabāšanu, tā teologi par garīgo dzīvi un mūžīgo dzīvību. Gan vieni, gan otri – par to, lai cilvēki būtu laimīgi. Dievs cilvēku radījis laimei.”

→ 5. lpp.

Kā parūpēties par krāsni.

→ 12. lpp.

Konkursi
brīvbrīdim.

→ 10. lpp.

Bērni Ķirbīti jau
iemēģinājuši

→ 4. lpp.

Dvēseļu putenis.

Filma, kas liek
domāt un tiks
izvirzīta Oskaram.
Stāsta tās
tapšanā iesaistītie
turlavnieki.

→ 8. lpp.

Nākamais laikraksta numurs – TREŠDIEN, 30. decembrī.

- Kā gadu vērtē nozaru pārstāvji.
- Ko prognozē vietvaru vadītājas.
- Pelde ziemā? Kāpēc gan ne!
- Cik patiesības Vecgada ticējumos.
- Kurzemnieka radošās komandas atziņas.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Arī attālināti
varam būt
tuvi

Daina Tāfelberga

Tas bija pirms pāris nedēļām, kad lielvelikalā satiku paziņu iepērkam brīnumsvēcītes. Tobrīd likās: Ziemassvētki vēl teju aiz kalniem. Bet paziņa atbildēja, ka nevarot jau zināt, kas turpmāk būs: visu slēgs, aizliegs, neko nopirkt nevarēs. Bet Ziemassvētku brīnumu „katru gad' no jauna” taču gaidām – gan mazs, gan liels. Kaut vai no mirdzošās svēcītes gaismiņas.

Ar emeritēto Liepājas bīskapu Pāvilu Brūveru (sarunu lasiet 5. lpp.) runāju par Ziemassvētku brīnumu, kas minēts klasiskajās, kristīgajās dziesmās, slāgeros, rokūzikā un citos žanros, arī dzejoļiņos, ko mirdzošām acīm bērni deklamē pie eglītes, melodramu un detektīvfilmu nosaukumos.

„Tieši tagad jāatceras Ziemassvētkos bieži pieminētais: „Gods Dievam augstībā, un miers virs zemes, un cilvēkiem labs prāts.”

Mācītājs atcerējās, ka pat nebrīvās Latvijas gados Ziemassvētku vakarā ļaudis pulcējās dievnamos, ko padomju vara pēc sava prāta nebija pārkārtojusi cēliem mērķiem. Tur svēcīšu gaismā, egļu smaržā un īpašajā baznīcas atmosfērā nāca tas neapjaušamais brīnums, kaut daļa apmeklētāju tā būtu neapzinājās. Padomju varai izbeidzoties, valstiskai brīvībai atjaunojoties un kristīgajai ticībai

atgūstoties, dievnami bija jāpārpildīti. Kā teica mācītājs, nav īstas Ziemassvētku sajūtas, ja baznīcā tad neesi bijis.

Bet nu pienācis tāds brīdis, ka trīs nedēļas sveces vairs nevarēs iegādāties, kad vien ienāk prātā, ka baznīcas ir atvērtas ierobežotam dievlūdžu skaitam un cilvēku kopienā nav tuvības. Nav miera sveicienu bez maskas tuvāk par diviem metriem. Nu „Gods Dievam augstībā, un miers virs zemes, un cilvēkiem labs prāts” skan pārsvarā attālināti. Bet tam nevajadzētu mazināt brīnuma gaidīšanas un svētku prieku. Arī attālināti varam būt tuvi.

Par tādu saliedēšanos piektdien Latvijas Radio runāja Atmosdas laika līderis Dainis Iļvāns, sakot: tagad nav īstais laiks noņemt ar valdības lamāšanu. Tagad pienācis brīdis, kad jāsaprot, ka brīvība un demokrātija, ko pirms 30 gadiem tauta ar pašizliedzību izcīnīja, atkal prasa savaldību. Arī tagad ir riskants, bet organizētības ziņā citādāks laiks nekā toreiz, 1991. gada janvāra barikādēs. „Ziemassvētku un gadu mijas laikā šis trīs nedēļas, manuprāt, ir ideāls laiks, ko izmantot savā labā. Nenopirkta dāvana ir labāka par to, kas var apdraudēt ar slimību,” tā D. Iļvāns.

Piekrītu, ka šajos gados esam daudz ieguvuši, bet arī izlaidušies, jo viss taču pieejams un katrā laikā nopērkams. Bet patieso brīnumu jau veikalā nepērk. Lai jums visiem gaiši un svētīgi Ziemassvētki!

KĀPĒC LASA KURZEMNIEKU

Pārsvarā elektroniski

„Drukātā versija ir vieglāk lasāma – vairāk dod īstenības sajūtu. Bet jāiet līdzī laikam, ātrāk un efektīvāk informāciju saņemot elektroniski,” saka Kuldīgas novada muzeja direktors Eduards Dambergs.

Muzeja darbinieki smejas, ka divas reizes nedēļā pats jaunākais krājuma ieguvums ir *Kurzemnieka* numurs papīra formā. Tie regulāri tiek apkopotīti un saglabāti vēsturei.

E. Dambergs atzīstas: lai arī šad tad gribētos lasīt drukāto avīzi, ikdienā viņš to dara internetā, kur laikraksts abonēts elektroniski: „Gluži visu no pirmās līdz pēdējai lappusei neizlasu, bet aktualitātes pārskatu. Ja kaut kas ieinteresē, izpētu visu rakstu. Neesmu jutis, ka *Kurzemniekā* kaut kā trūktu. Laikraksts atspoguļo to, kas ir aktuāls. Tas ir vietējais šarms, jo žurnālisti paši ļoti labi uztver aktuālāko, ieturot līdzsvaru starp labām un ne tik labām ziņām. Nevar visu laiku rakstīt tikai par Covid-19, un esmu novērojis, ka *Kurzemniekā* šis līdzsvars ir.”

TRĪS PAR VIENU

No 2024./2025. mācību gada vidusskolā par obligātu mācību priekšmetu kļūs valsts aizsardzības mācība.

Vai tāda ir nepieciešama, un ko tā dos?

ATGRIEŠANĀS PIE KĀDREIZĒJĀ

1. Ainārs Zankovskis, Skrundas vidusskolas direktors:

– Neesmu vēl paspējis ar visu programmu iepazīties, bet jāsaka tā, ka ar varu mīļš nekļūsi. Mēs daudzi atceramies militāro mācību, kas skolās bija padomju laikos. Vienā vietā tai piegāja ļoti nopietni, citā paviršāk, bet man tā

ir palikusi atmiņā. Es domāju, ka arī jebkuram pacifistam ierocis ir jāpazīst un jāmāk ar to rīkoties. Jebkuram šādas praktiskas lietas ir jāzina. Par to esmu runājis ar kursabiedru Juri Dalbiņu, kurš agrāk bija Nacionālo bruņoto spēku virspavēlnieks, un nonācām pie secinājuma, ka savulaik nevajadzēja

militāro mācību slēgt. To vajadzēja pārveidot. Nu mēs kaut kādā veidā pie tās atgriežamies. Tas ir vajadzīgs, bet galvenais, lai mācību viela nepārklājas, piemēram, ar to, ko māca vēstures stundās. Ja tas nenotiks, viss būs labi.

JAUNIEŠI DAUDZ KO NEMĀK

2. Undīne Priedoliņa, Alsungas vidusskolas direktore:

– Es šo ideju atbalstu, jo jauniešiem vajadzētu pastiprināti attīstīt visas prasmes, kas attiecas uz cieņpilnu attieksmi pret valsti. Laika gaitā tās ir zudušas. Kādreiz militārās mācības stundas bija

obligātas, un es uzskatu, ka arī mūsdienai jauniešiem tās būs ļoti noderīgas. Pozitīvais, ko es saredzu, ir disciplīna un domāšanas maiņa. Attieksme pret cilvēkiem, apkārtni. Tas māca tādas lietas, kurām būtu jābūt pašsaprotamām. Daudzi jaunieši, kuri nav Jaun-

sardzē, nemāk praktiskas, sadzīviskas lietas – kaut vai to, kā iekurt krāsnī, ugunsroku. Es uzskatu, ka tiem jauniešiem, ar kuriem mājās par to netiek runāts, šī mācība palīdzēs labāk izprast dzīvi.

JAU TAGAD TRŪKST RESURSU

3. Brigita Freija, Kuldīgas Centra vidusskolas direktore:

– Es šobrīd šai mācībai saku *nē*, jo vidusskolā jau ir ieviestas daudzas jaunas un padziļinātas programmas. Mēs jau tagad stundās veicam patriotisko audzināšanu, veidojam piederību Latvijai. Tiem bērniem un jauniešiem, kurus tas interesē, ir iespēja stāties

Jaunsardzē, un, ja viņiem rodas padziļināta interese, tam ir kadetu skola. Jau tagad skolēniem ir liela slodze, un nav saprotams, no kuras mācību vietas ņemsim stundas nost, lai mācības sabalansētu. No sporta? Mūzikas? No citām? Palielināsim skolēniem slodzi ar jaunu priekšmetu?

Un vēl. Kur ņemsim resursus un

materiāli tehnisko bāzi? Jau tagad ar jauniešiem programām ir tā, ka to trūkst. Ja runa ir par to, ka šī mācība varētu ieinteresēt arī tos bērnus, kuriem ģimenē par patriotismu netiek runāts, tad jāsaprot, ka skolās tas jau notiek. Ir patriotisma nedēļa un citi pasākumi.

Alberts Dinters

FOTOKOMENTĀRS

Nu, kas tad šitā pamet transporta līdzekli taisni uz gājēju celiņa!

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet *Kurzemniekam* pa tālr. 63350567, e-pasts: dina.porina@kurzemnieks.lv. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Dziesmu un deju svētkos gribas skaidrību

Inese Astaševska, V.Piūdoņa Kuldīgas vidusskolas direktore, bērnu un jauniešu centra direktore pienākumu izpildītāja, XII Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku koordinatore novadā

Skolēnu dziesmu un deju svētki ir pārcelti uz nākamā gada vasaru, bet diemžēl ar Valsts izglītības satura centru (VISC), kas atbild par rīkošanu, komunikācija ir ļoti maza. Katrs darbojoties pēc savas izpratnes. Pirms mēneša gan bija koordinators sanāksme, kurā mums izstāstīja, kā svētki notiks. Bet, redzot, kā situācija valstī mainās pa dienām, nestādos priekšā, kā tas būs iespējams.

Pēdējā variantā mums izstāstīja, ka svētki notiks vairākas dienas, bet bez nakšņošanas. Koru koncerts Mežaparka estrādē paredzēts vairākās daļās, un katrā noteikts maksimālais dalībnieku skaits. Kolektīvi ierodas, mēģina, paēd, pārgērbjas, nodzied un brauc mājās. Nav zināms sadalījums – pa novadiem vai pēc vecuma. Deju koncerts nevarēs notikt ar ierasti skaistajiem horeogrāfijas zīmējumiem, jo kopmēģinājumi nav iespējami. Dejojāji uzstāsies 11. novembra krastmalā, kur katram kolektīvam būs sava zona bez mikšēšanās. Niansēs viss nav skaidrs, jo situācija mainās. Paredzēti arī citi pasākumi, bet tādi, kas nepulcē masas.

Lai gan izpaliks tēriņi par nakšņošanu, daudz naudas vajadzēs kolektīvu vadīšanai uz Rīgu un atpakaļ. Nevaru pat iedomāties, kur Latvijā varēs dabūt tik daudzus autobusus. Jau iepriekš svētkos transporta izdevumi bijuši

gandrīz puse no budžeta, bet tagad būs jāmaksā ne tikai par stundām, bet arī par degvielu.

Diemžēl zudis kvalitāte. Visu sarežģī tas, ka nedrīkst sanākt kopā mēģinājumos, pat pāri nedrīkst. Tas, protams, neļaus koncertos gaidīt augstu māksliniecisko līmeni un svētkus svinēt, kā ierasts. Jāsaprot, ka kolektīviem pilnvērtīgi mēģinājumi nav bijuši gandrīz gadu. Sastāvs būtiski mainījies, un ir tādi bērni, kuri repertuāru nezina. Tāpēc pagaidām man VISC idejas šķiet kā no citas dimensijas.

Skatēm grafiks ir – tās paredzētas otrajā semestrī. Tiem kolektīviem, kas pērn paspēja piedalīties, rezultāti tiks saglabāti. Kurzeme bija viena no pirmajām Latvijā, kas tās sāka, paspējām tās iziet arī tautas dejās. Labi, ka tēriņi jau sagādāti. Visuāli kaut cik gatavi esam.

Ir jau lietas, ko var darīt attālināti, piemēram, stāstnieku konkurss folklorā tā notika. Bet visgrūtāk ir dejojājiem un dziedātājiem. Koristi strādā individuāli, pēc ierakstiem, ir arī tādi tautisko deju pedagogi, kuri repertuāra dejas ierakstīja, lai dalībnieki var mācīties individuāli. Darbojas arī mākslas pulciņi. Daudz atkarīgs no bērnu vecuma un pedagogiem.

Visvairāk gribētos saprast, uz ko jābūt gataviem. Šobrīd, plānojot budžetu, svētku tēriņi jāparedz, kaut nav ne jausmas, cik un vai vajadzēs.

LASĪTĀJS SATRAUKTS

Pārceļ uz dzīvokli bez elektrības

Kāda Ķikuru iedzīvotāja pauž neapmierinātību, ka Kuldīgas novada sociālais dienests 79 gadus vecu vīrieti ievietojis dzīvoklī, kurā nav elektrības. Turlavas pagasta sociālā darbiniece Dina Šimpermane skaidro, ka tāda situācija patiešām izveidojusies, bet risinājums kavējas, un viņa to nespējot ietekmēt.

Zvanītāja stāsta: „27. novembrī sociālā darbiniece un pagasta pārvaldes vadītājs no vecas lauku mājas uz dzīvokli pašvaldības mājā *Smaļķi* pārcēla 79 gadus vecu vīrieti, kurš ar vienu aci neredz. Līdz pat šodienai (18. decembrim – aut.) dzīvoklī nav elektrības. Arī kurināts tas nebija ilgu laiku. Atveda, ielika aukstā istabiņā un atstāja. Vai tā pret cilvēku var izturēties? Kā nesaprot, ka iepriekš jāiekurina, lai iesilst, un tad tik var vest? Arī elektrību varēja pievienot

iepriekš.

Gaidījām, domājām, ka pēc kādām dienām tā elektrība būs. Nekā! Svētki nāk, cilvēks sēž tumsā. Tik ātri kļūst tumšs. Tas ir ārpriekš! Ja viņš staigās ar svečīti un tur iemetīsies sarkanais gailis, kurš tad būs vainīgs? Kā cilvēki, kuri strādā pašvaldībā, nenokārto tik vienkāršas lietas?”

D.Šimpermane skaidro: „Tas tik ļoti kavējas uzņēmumu sliktās komunikācijas dēļ. Par ķīlnieku kļuvis cilvēks. Es viņam no degradētas vides palīdzēju tikt šajā dzīvoklī. Viņam ir piešķirta aprūpe, un Latvijas Samariešu apvienības darbiniece teica, ka uz iepriekšējo dzīvesvietu sliktā ceļā dēļ ziemā nevarēs aizbraukt. Šo dzīvokli biju noskatījusi arī tadēļ, ka samaksa ir tāda, ko šis cilvēks varētu atļauties. Arī aprūpēt te varētu labāk.

Es par to ar šo cilvēku runā-

ju, un viņš piekrita – par jauno dzīvesvietu bija priecīgs. Tur bija mēbeles no iepriekšējiem īrniekiem palikušas. Viņš zināja, ka sākumā elektrība vēl nebūs pievienota. Bet mēs neviens nedomājām, ka tas ievilksies tik ilgi. Zvanīju uz *Latvenergo*, bet tur ar trešajām personām nerunā. Vīrietim sava telefona un e-pasta nav. Es pie cilvēka aizbraucu 1. decembrī, un viņš runāja ar manu telefonu. To arī norādīju kontaktinformācijai. Tika noslēgts līgums. Es cerēju, ka tas nokārtosies ātri, bet izrādās, ka ir tāda kārtība: *Sadales tīkli* skaidrotāju neliek, ja dzīvoklī ilgāk par pusgadu neviens nedzīvo. Tam dzīvoklim tāda nebija. Kamēr abi uzņēmumi saskaņoja un pielika, gāja laiks.” Elektrību solīts pievienot pagājušajā nedēļā, piektdien sacīja D.Šimpermane.

Jolanta Hercenberga

MUMS ZVANA

Jāpērk filtrs

Kuldīdziniece no Aploku ielas sūdzas, ka Kuldīgas ūdens (KŪ) centralizēti piegādātais ūdens ir tik ļoti kaļķains, ka tējkanna aizkaļķojas gandrīz katru dienu. Tik traki esot pēdējā laikā. Pašu mājā esot nerūsējošās caurules, tāpēc lasītāja domā, ka problēmas ir uzņēmumam.

KŪ valdes priekšsēdis Andris Kļaviņš atbild, ka ūdens nav pēkšņi kļuvis kaļķaināks: „Tomēr kopumā tā ir problēma, ko grūti atrisināt. Atdzelzotavā pārbaudām dzelzi un citus metālus, bet kaļķis paliek. Manās mājās Īvandē ūdens tāpat ir ļoti kaļķains, vismaz divreiz vairāk nekā

pilsētā. Vienīgais, ko es izdarīju, – uzliku papildu filtru. Pirmajā reizē tas maksā ap pieciem eiro. Filtra elements par 76 centiem katru mēnesi jāmaina. Jāpiebilst, ka mums ūdens tomēr ir labāks nekā citos novados.”

Daina Tafelberga

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā stingro ierobežojumu laikā svinēsiet Ziemassvētkus?

Marta Kristiana Majore, bezdarbiece:

– Mājās kopā ar draugu, ļoti mierīgi. Mums pirmo gadu ir eglīte, lai vismaz nedaudz rastu Ziemassvētku sajūtu, jo nav ne tirdziņu, ne citu pasākumu.

Nopirkām rotājumus un izpušķojām. Cepsim piparkūkas.

Jana Brese, mamma:

– Svinēsim vienā mājsaimniecībā. Tradīcijas tādas pašas kā citus gadus, jo bērni gaida dāvanas. Mums ir lielas dāvanu zeķes, kurās viss tiek salikts. Protams, skaitām dzejoļus, dejojām. Ar bērniem gatavojam piparkūkas un citus našķus. Galdū klājam kopā, un piparkūku priekšnieki ir tikai bērni. Tā ir katru gadu un nemainīgi arī tagad.

Vineta Tāramē, Skrundas dienas centra vadītāja:

– Aizvadīsim svētkus klusu un mierīgi. Darīsim visu to pašu, ko citus gadus. Mēs ar vīru parasti smejamies, ka jādāvina mierīgs gars. Nu, šogad tas būs! Galdā liekam zirnīšus, bet, tā kā šogad neviens ciemos nenāks, pietiks vien ar pāris saujām. Iespējams, izcepsim ķeksīšus ar rumu, būs kafija ar saldējumu. Cūkas šņukurs diviem būs par daudz, tad jau jāaicina ciemiņi, bet to šogad nedrīkst.

Lilija Baukše, pensionāre:

– Man ir privātmāja, kurā svinēšu viena pati, jo ar ģimeni, kura dzīvo tepat Kuldīgā, diemžēl nevar satikties. Bet tādi ir noteikumi, un ar tiem jāsadzīvo. Svētkos noteikti savanīsimies ar radīniekiem, lai

vismaz nedaudz kopābūšanas sajūtu. Žēl, protams, bet nav ko krist panikā. Uz galda likšu pīrādziņus, sklandraušus, zirņus, karsto dzērienu ar balzamu veselībai un, protams, piparkūkas. Ar Dieva palīdzību svētkus piedzīvošu!

Igo Radžabovs, students:

– Svinēšu mājās, jo nekur citur jau nevar. Es parasti Skrundā strādāju par Ziemassvētku vecīti, bet šogad tas, visdrīzāk, atrīt. Noteikti aiziešu ciemos pie omes, bet neko vairāk. Ar ģimeni cepsim piparkūkas, dzīvosimies ap eglīti un skatīsimies filmu *Viens pats mājās*.

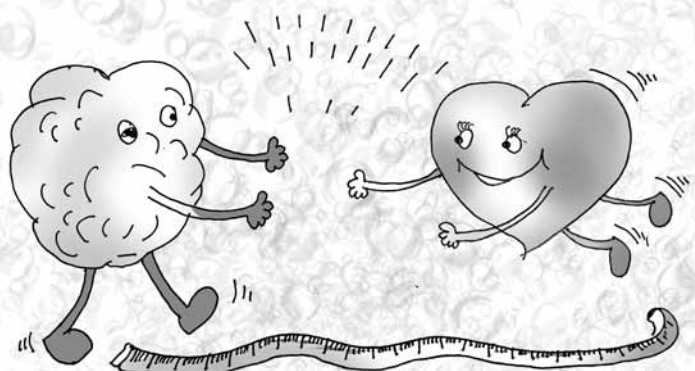
Dainis Zauers, šoferis:

– Neko jau nevar plānot. Kur tad šajā laikā kāda tradīcija var notikt? Bērni pa Rīgu un Jūrmalu, mēs ar sievu un suni trijātā pa mājām. Mums lielākais gardums ir štovēti kāposti, bet bez zivs arī nekā. Parasti ēdam karpu. Protams, būs pīrāgi un rauši. Eglīte mājās pavisam maza – lielu mums nevajag, jo bērni jau izauguši. Arī sunim noteikti sagādāsim kādu gardumu.

Katrīna Blaua, Elisas Rudzītes foto

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

„Starp filozofiju un pārliecību ir atšķirība. Ja filozofiskā konstrukcija ir tikai galvā, ne sirdī, tā nav noturīga. Galvai ar sirdi jābūt savienotai. Miesiski attālums nav liels, bet dažreiz gadās, ka tas, kas rosās galvā, līdz sirdij nenonāk,” saka emeritētais luterāņu bīskaps Pāvils Brūvers.

Daļa jāpasūta, daļu var nopirkt

Zvaigznes grāmatu namā un Jāņa Rozes grāmatnīcā Kuldīgā, ievērojot ārkārtējās situācijas ierobežojumus, darbdienās var saņemt grāmatas un kancelejas preces, kas nav no papīra, bet iepriekš tās jāpasūta mājaslapā, e-pastā, pa telefonu vai jāaizpilda veidlapa veikalā. Papīra preces var izvēlēties tirdzniecības vietā.

Abu Kuldīgas grāmatnīcu vadītājas Ramona Erba un Dace Rebaine saka: „Darba ir ļoti daudz: atbildam uz e-pastiem, telefona zvaniem, aizpildām pasūtījumu veidlapas, sagatavojam

preces, zvanām, lai cilvēki pēc tām ierodas.” Tepat var nopirkt preces no Ministru kabineta apstiprinātā saraksta, piemēram, kalendārus, piezīmju bločiņus, papīru, ietinamo papīru, dāvanu maisiņus, apsveikumu kartītes, aplokšnes, burtnīcas, klades, zīmēšanas albumus, veidlapas, sveces. Tostarp var iegādāties jauno *Kurzemieka* bilžu kalendāru.

Internetā pasūtīto var saņemt ne tikai tuvākajā grāmatnīcā, bet arī ar *Omnivas* vai *Latvijas Pasta* starpniecību.

Jolanta Hercenberga

Vai Kuldīgā būs valsts ģimnāzija?

Kuldīgas Centra vidusskolas (KCV) padomes lūgumu sākt procedūru par valsts ģimnāzijas statusa piešķiršanu šai skolai domes deputāti uztvēra atzinīgi, sakot, ka šāda līmeņa skolu novads sen jau pelnījis.

KCV direktore un deputāte Brigita Freija atzina, ka mudinājumus skola saņēmusi jau iepriekš.

Ministru kabineta (MK) noteikumos *Kārtība, kādā tiek piešķirts un anulēts valsts ģimnāzijas statuss* noteikti kritēriji, kuriem pēdējos trīs gados jāatbilst, lai iegūtu valsts ģimnāzijas statusu: svarīgi ir centralizēto eksāmenu rezultāti; jāīsteno vismaz trīs padziļināto kursu komplekti, vismaz pieci padziļinātie kursi un vismaz divi specializētie; ir vairāki kritēriji par meistarklašu, pedagogu profesionālās pilnveides organizēšanu, dalību mācību satura izveidē un apguves izvērtēšanā,

arī dalība dažāda mēroga izglītības konferencēs, skolēnu dalība zinātniski pētniecisko darbu laišjumos, konkursos, olimpiādēs u.c. Iesniedzamā teikts, ka šiem kritērijiem KCV atbilst.

Tomēr, tā kā tikai no 1. septembra ir sākusies pakāpeniski ieviest jauno vidējās izglītības standartu (10. klasēs), pašlaik KCV nevar izpildīt prasību, ka vismaz pēdējos trīs mācību gadus tā vidējā izglītībā klātienē ieviesusi vismaz trīs padziļināto kursu komplektus, vismaz piecus padziļinātos kursus un vismaz divus specializētos. Skolas, kuras vēlas pretendēt uz valsts ģimnāzijas statusu, visus kritērijus varēs izpildīt tikai 2023. gadā.

Izsakot atbalstu, deputāti B.Freijai uzdeva, plānojot skolas darbu trim gadiem, mērķtiecīgi izvirzīt uzdevumus valsts ģimnāzijas statusa iegūšanai.

Inguna Spuleniece

Zaļais sertifikāts Piena muižai

Piena muiža *Berghof* Skrudas novadā ir viens no 23 lauku tūrisma uzņēmumiem, kas saņēmis vides kvalitātes zīmi *Zaļais sertifikāts*, informē Latvijas Lauku tūrisma asociācija.

Muiža atrodas Dienvidkursas augstienes malā, no kuras paveras skaisti skati uz apkaimi, tajā ir SPA salons ar piena vannām un masāžu, notiek pirts rituāli. Muižas iemītnieki ir arī brieži, aitas un zirgi. Zaļais sertifikāts pārstāv dabas vērtības lauku tūrismā, un atpūta dabā ir īpaši

aktuāla. Komisijā darbojas vides un tūrisma speciālisti.

Vēl Kurzemē šis sertifikāts piešķirts atpūtas kompleksam *Laumu dabas parks* Talsu novadā, brīvdienu mājai *Ziedkalni* Dundagas novadā, brīvdienu mājai *Zaķu jūras māja* Ventpils novadā, kempingam *Laikas* un brīvdienu mājai *Zariņi* Pāvilostas novadā, viesu mājai *Ezera māja* Liepājā, zemnieku saimniecībai *Turaidas* Durbes novadā.

Jana Sūruma

Ceļā starp Sabili un Rendu jauns tilts

Uz ceļa Līgas–Kandava–Veģi pārbūvēts tilts pār Virbupi.

Vecais 1950. gadā būvētais pilnībā nojaukts un vietā uzcelts viena laiduma 15 m garš dzelzsbetona tilts, pārbūvēti

arī krasta nostiprinājumi, ierīkotas drošības barjeras. Kopš 10. augusta tur strādāja SIA *Būv-inženieris* par 410 tūkstošiem eiro (ar PVN). Objektu projektēja SIA *Inženierbūve*.

Bērni *Ķirbīti* jau iemēģinājuši

Rotaļlaukumu ierīko apvienība AB *būvniecība* un *Fixman*, autoruzraudzību nodrošina *Fixman*, būvuzraudzību – *Baltline Globe*. Tas izmaksās ap 238 000 eiro.

Kuldīgas Estrādes parkā līdzās diviem rotaļlaukumiem izveidots trešais – *Ķirbītis*. Lai gan tas nav pabeigts, bērni drīkst tajā spēlēties.

Visas iekārtas ir uzliktas, pie laukuma izvietoti soliņi, ierīkoti apstādījumi, taču laika apstākļi neļāva būvniekiem darbu pabeigt, uzlejot krāsaino EPDM gumijas granulu segumu. To tie izdarīs pavasarī, kad būs atbilstošs gaisa

mitrums un āra temperatūra, lai segums būtu izturīgs. Pašlaik ieklāts gumijas apakšslānis.

Domes speciālisti atgādina: lai novērstu demolēšanu, rotaļu laukumā darbojas videonovērošanas kameras. Iedzīvotāji aicināti *Ķir-*

bīti izmantot, ievērojot visas epidemioloģiskās prasības. Sestdien varēja vērot, ka atpūtas vieta ir ļoti pieprasīta, tomēr ne bērni, ne vecāki distanci daudz neievēroja.

Inguna Spuleniece
Elisas Rudzītes foto

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Psihiskās veselības problēmas, bezpajumtnieki un bērni pārkāpēji

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns

14. decembris. Zvana no Valsts policijas (VP) – jābrauc uz namu, kurā ir nepiederošas personas. Izrādās, ka pie viena no vecākiem ieradies dēls. Mums zvana, ka Mucenieku ielas nama kāpņu telpā atrodas bezpajumtnieks no Siguldas. Vīrieti aizgādājam uz patversmi Kabilē. Kamēr braucam, saņemam zvanu, ka pa jauno Ventas tiltu iet piedzēries vīrietis bez atstarotāja. Uzreiz reaģēt nevaram, bet atgriezoties redzam, ka vīrietis guļ uz tilta margām. Vedam mājās.

15. decembris. Dienas vidū zvana, ka teritorija pie Virkas muižas nav sakopta. Paziņojam īpašniekam. Vakarā braucam uz Vārmī lūkot, vai veikalā pircēji izmanto sejas maskas. Pārkāpumu nav.

16. decembris. Zvans no kāda Liepājas ielas veikala Kuldīgā: tajā iemūkusi pieticīgi apģērbta sieviete, kura mūkot no vīrieša. Mums viņa stāsta, ka ieradies no Ēģiptes un ka kāds vīrietis viņu

padzinis. Tie izrādās fantāzijas augļi, un sieviete tiek nogādāta medicīnas iestādē Liepājā. Parka ielā kāds vīrietis pārvietojoties rūpus. Esam aizņemti – lūdzam zvanīt VP. Par to pašu zvana valsts kolēģi, un arī viņiem paskaidrojam, ka esam citā izsaukumā. Zvana vīrietis: pazudusi draudzene. Izrādās, ka runa ir par to, kura teicās atbraukusi no Ēģiptes, un iesakām sazināties ar ātro palīdzību. Izsaukums uz katoļu baznīcas apkaimi – tur atvesta malka, un auto traucē citiem. Tas tiek pārvietots.

17. decembris. Mums ziņo, ka bērni jaunajā rotaļu laukumā *Ķirbītis* neievēro distanci. Aizbraucam un brīdinām. Šī vieta turpmāk būs ikdienas maršrutā.

18. decembris. Zvana sieviete, ka pazudis vīrs, kuram ir atmiņas traucējumi. Atrodam. Cita sieviete sūdzas, ka kaimiņš sabojājis sienu. Izrādās, ka zvanītājam vairāk nepieciešama medicīna, nevis policijas palīdzība. Liepājas ielā

kārtējo reizi sastopam vienu no mūsu pastāvīgajiem klientiem reibumā. Atkal signāls: *Ķirbīti* netiek ievērota distancēšanās. Notiek pārrunas.

19. decembris. Izsaukums uz laukiem, kur kādam saimniekam netiek, ka blakus īpašumā notiek medības.

20. decembris. Pienāk sūdzības no Priedaines, jo kādam apnicis, ka kaimiņš vēlu vakarā skaļi remontē dzīvokli. Izskaidrojam, kā jārikojas. Zvans: kāpņu telpā guļ sieviete un neiet prom. Atvedam uz iecirkni un ļaujam izgulēties izolatorā. Zvana cita sieviete, kura gribot aizbildnei atņemt savu bērnu. Iesakām zvanīt VP. Atkal sūdzības par rotaļu laukumu *Ķirbītis* – nepilngadīgie tur pīpējot. Aizbraucam, bet jau nīšu nav.

Nedēļas laikā neapzinīgiem autovadītājiem uzrakstīti vien seši protokoli.

Pierakstīja **Alberts Dinters**

Kas sirdī ienāk prieks un miers

Liepājas diecēzes emeritētais bīskaps **Pāvils Brūvers** pazīstams kā sirsnīgs un ikvienam cilvēkam atvērts garīdznieks, kurš ar Dieva vārdiem spēcina svētrītos Latvijas Radio un dievkalpojumos luteriskajās baznīcās, priecē ar vijoles spēli citos kristīgajos pasākumos.

Ko dara bīskaps emeritus?

Emeritus nozīmē aiziešanu pensijā ar godu tādā izpratnē, ka mācītājs nav nolīcis krusta zīmi. Bīskapa pienākumu vairs nav, bet turpinās tiesības kalpot: vadīt dievkalpojumus, kristīgas ceremonijas, aizvietot citus bīskapus vai mācītājus. To arī daru. Liepājas diecēzes apgabals ir ļoti plašs – lielākā daļa Kurzemes un Zemgale. Man vairāk iznācis kalpot Kurzemē, kaut pastāvīgā dzīvesvieta ir Mārupe, kur pēc atgriešanās no Vācijas uz cēlām ģimenes māju. Esmu dzimis mārupietis – skaitās, ka Rīgā, bet turpat, Mārupei blakus.

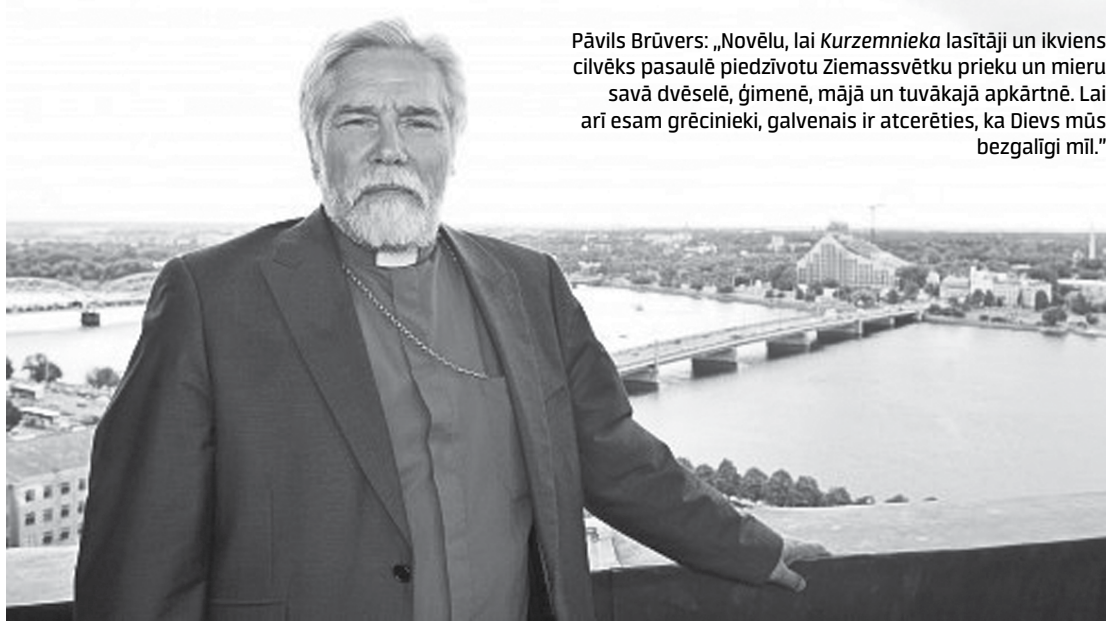
Nemot vērā jūsu pieredzi dažādos laikos un sabiedrībās, kāds ir jūsu skatījums uz pašlaik notiekošo pandēmiju?

Tādi sakustinājumi ik pa simt vai vairāk gadiem pasaulē uznāk. Mēra laiks paņēma daudzas dzīvības. Pirmā pasaules kara laikā bija milzīga gripas epidēmija no Spānijas ar miljoniem nāvju. Tas un vēl daudz ir pārdzīvots. Kad studēju medicīnu, mūs brīdināja, ka atkal kaut kas gripai līdzīgs var nākt. Tāpēc vienmēr jābūt modriem to apkarot, lai neļautu izplatīties. Tas nu noticis. Covid-19 infekcija ir kaut kas gripai līdzīgs, tomēr nepazīstams. Aizdomas bija, bet arī mediķi laikam neticēja, ka nu tā reize pienākusi, tāpēc vīrusus pārāk ielaists. Es nedomāju tā, kā daži kristīgie brāļi pasludinājuši, ka nu pienācis pasaules gals. Dievs mums slimības nesūta. Tas varbūt ir mudinājums vairāk pievērsties Viņam.

Arī mācītāji norādījuši, ka neizpratne par notiekošo, neziņa par tālāko izraisa bailes. Kāpēc tās rodas?

Apustulis Pāvils teicis, ka mīlestībā baiļu nav. Ja tiešām paļaujamies uz Dieva lielo mīlestību un to, ka Viņš uz mums raugās ar labestību un grib dot tikai to labāko, tad baiļu nav. Pat tad, ja notiek tas ļaunākais un ir jāaiziet mūžībā, – arī tas nav bez Dieva ziņas. Tas tikai ir ceļš, lai mūsu dvēseles tiktu izglābtas un mēs nonāktu pie lielākā piepildījuma – mūžīgās dzīvības. Visiem kādreiz mūžībā būs jāaiziet, tikai mēs nezinām, kad un kā tas notiks. Tas ir Dieva ziņa.

Protams, nedrīkstam tā bezrūpīgi dzīvot, vieglprātīgi skriet pa pasauli, dažādas slimības saņemot. Bet, arī uzmanīgi dzīvojot, varam saslimt, nonākt smagās ciešanās un sagādāt grūtības saviem tuviem, veselības aprūpes sistēmai. Tomēr jāuzmanās un noteikumi jāievēro. Ne velti tautā ir labs teiciens: „Sargies pats, tad Dievs tevi sargās.”

Pāvils Brūvers: „Novēlu, lai Kurzemnieka lasītāji un ikviens cilvēks pasaulē piedzīvotu Ziemassvētku prieku un mieru savā dvēselē, ģimenē, mājā un tuvākajā apkārtnē. Lai arī esam grēcinieki, galvenais ir atcerēties, ka Dievs mūs bezgalīgi mīl.”

Pāvils Brūvers

- Dzimis 1949. gadā Rīgā.
- 70. gadu vidū kopā ar brāli Olafu Brūveru (vēlāk pazīstamu cilvēktiesību aizstāvi, politiķi un ārlietu ministru) tika apcietināts, jo rīkojuši aptauju par dzīvi padomju iekārtā, tāpēc 1976. gadā ģimene bijusi spiesta no Latvijas izbraukt pie radiem uz Vāciju.
- Kopš 1979. gada strādājis par žurnālistu radio *Brīvā Eiropa* Minhenē.
- Augstāko teoloģisko izglītību ieguvis Starptautiskajā korespondences institūtā ASV. Pirms tam studējis medicīnu: Rīgas Medicīnas institūtā un Kēlnes universitātē.
- Par mācītāju ordinēts 2001. gadā.
- 2004. gadā atgriezies Latvijā un pēc arhibīskapa Jāņa Vanaga aicinājuma kļuvis par viņa vietnieku sabiedriskajās attiecībās.
- 2007. gadā iesvētīts par Liepājas diecēzes bīskapu, bet kopš 2016. gada ir pensijā.

Bet baidīties nevajag. Kā apustulis Pāvils saka: „Vai dzīvojam vai mirstam, mēs piederam savam Kungam.” Tā arī mums vajadzētu dzīvot noskaņā, lai notiek Dieva prāts. Un, kāds tas būs, tas katrā dzīvē būs labākais.

Pirms trīs gadiem mana sieva pēc nedziedināmas slimības aizgāja mūžībā. Pirms tam viņa teica, ka ļoti interesējot, kā gan tas būs. Un aizgāja mierīgi, bez lielām ciešanām. Domāju, ka katram patiesam kristietim pret smagām lietām ir tāda veselīga attieksme, un tad baiļu nav.

Viena sabiedrības daļa pašreizējos ierobežojumus uzskata par cilvēktiesību pārkāpumu. Jūs savulaik bijāt dumpinieks, tiesa, pret citu sistēmu – padomju ideoloģiju.

Tie ļaudis informāciju smēlušies no nepatiesiem avotiem. Tā slimība ir, un neviens nedrīkstam

apdraudēt sevi un citus. Diemžēl joprojām ir tādi, kas tam netic. Tie nav ļaunprātīgi noteikumi, lai ierobežotu cilvēktiesības un pakļautu savai varai. Lai kāda ir valdība, tā cenšas pasargāt. Visā pasaulē vienmēr bijušas dumpinieku grupas. Vācijā (tās sabiedrība man tuvāk pazīstama) arī protestē, bet lielas ietekmes tiem pulciņiem nav. Bet, ja skaidri redzams, ka tiesības tiek pārkāptas, ierobežojumi ir nelikumīgi un bez vajadzības, tad ir jāsaņem.

Kādreiz studējāt medicīnu, bet ap 20 gadiem nostrādājāt radio *Brīvā Eiropa* un arī pievērsāties teoloģijai, jo saskatījāt mediķu ar garīdznieku saistību.

Abi rūpējas par cilvēku labklājību un dzīvību. Kā mediķi rūpējas par miesas saglabāšanu, tā teologi par garīgo dzīvi un mūžīgo dzīvību. Gan vienas, gan otras rūpes ir par to, lai cilvēki būtu laimīgi. Dievs cilvēku radījis laimei.

„Kā mediķi rūpējas par miesas saglabāšanu, tā teologi par garīgo dzīvi un mūžīgo dzīvību.”

Mediķi pašlaik tiek augstu vērtēti, bet kā ar baznīcām? Atmosferā laikā tās bija ļaužu pilnas, tagad – pustukšas vēl pirms pulcēšanās ierobežojumiem.

Vienmēr bijis tā, ka nāk viņi augšā un lejā. Domāju: ja nebūtu ierobežojumu, dievnami būtu pilnāki. Šoruden sāku kalpot draudzē Ventspilī, un līdz stingrajiem noteikumiem baznīca vienmēr bija pilna. Mazās draudzēs laukos tā

nav. Dziesmotās revolūcijas laikā baznīcas deva stiprinājumu. Arī tagad tā varētu būt. To redzam no vēstures un Bībeles: Izraēla tauta grūtībās meklēja Dievu, bet mierā un labklājībā visādos ceļos aizgāja. Taisnība, ka liela loma ir draudzes ganam. Ir gan teikts, ka nav svarīgi, kāds ir mācītājs, bet kādi ir viņa sludinātie vārdi. Praksē redzam, ka baznīcās, kurās kalpo tautas autoritātes, draudze uzplaukst. Kad viņi aiziet, tā godība noriet. No garīgā viedokļa svarīgs ir vārds, no cilvēciskā bieži vien ir nozīmīgāk, kā tas vārds tiek pasniegts.

Kristīgajā pasaulē klāt Kristus piedzimšanas svētki. Kā tie atspoguļojas sabiedrībā kopumā?

Kad ierobežojumu nebija, Ziemassvētku vakarā dievnami bija pārpildīti. Mēs pasmaidījām, ka sanākusi Ziemassvētku draudze. Bet tas ir jauki, jo cilvēki tiešām no sirds gaida šo brīdi. Brīnumu gaida. Tas brīnums ir tāds, ka sirdī ienāk prieks un miers. Šķiet: ja tajā vakarā neesi apmeklējis dievnamu, tie nav īsti Ziemassvētki. Es pats biju jauns un traks puika, tomēr šajos svētkos arvien gāju uz baznīcu. Tur bija piedzīvojums. Grūti pateikt, kas tas bija, jo spriedīki aiz cilvēku mugurām reizēm pat nevarēja saklausīt, bet kaut kas gaišs sirdī ienāca. Tas ir tas neapjaušamais Ziemassvētku brīnums, ko gaidām. Ticīgie ar stāžu apzinās, ka tas ir Dieva dēls, kas šo dāvanu nes. Ne jau katru gadu no jauna reāli piedzimst Viņš, bet tas prieks, kas šajos svētkos dzimst. Ja arī visas ilgas un lūgumi netiek piepildīti, Viņš palīdz mainīt apziņu un apkārtni uztvert ar gaišāku skatu.

Kādā intervijā pieminējāt, ka ietekmi uz turpmāko dzīvi at-

stājuši čekas kamerā Raiņa koptajos rakstos izlasītie vārdi: „Tu neatkārtojies. Tu tik vienreiz nāci. Tad mūžam neatstāj, ko sāci.” Vai joprojām turaties pie šīs filozofijas un pārliecības?

Starp filozofiju un pārliecību ir atšķirība. Ja filozofiskā konstrukcija ir tikai galvā, ne sirdī, tā nav noturīga. Galvai ar sirdi jābūt savienotai. Miesiski attālums nav liels, bet dažreiz gadās, ka tas, kas rosās galvā, līdz sirdij nemonā. Tad filozofiskās konstrukcijas var noārdīties. Tā arī šobrīd pasaulē notiek. Arī es pie filozofijas vien nebūtu noturējies. Ziemassvētkos vienmēr uzsveram: Kristus nāk sirdī, mums tikai tā jāatver. Ja tas notiek, šaubu vairs nav.

„No garīgā viedokļa svarīgs ir vārds, no cilvēciskā bieži vien nozīmīgāk, kā tas vārds tiek pasniegts.”

Kāds jums ir šis laiks, nerunājot par kalpošanu draudzēs? Vai vijoli joprojām spēlējat?

Uzpēlēju gan dievnamos, gan citur. Man bija pieci gadi, kad tēvs, atgriežoties no Sibīrijas, atjaunoja vecu vijolīti. Tad sāku spēlēt, vēlāk pabeidzu Pāvula Jurjana mūzikas skolu. Tagad mans galvenais uzdevums ir kalpot ģimenei. Jaunākais dēls ar divām meitaiņām dzīvo tepat blakus. Vecākais ir dakteris Vācijā, tur man divi mazdēli, regulāri braucu ciemos. Meita arī Vācijā – studē un ir ļoti aizņemta, tāpēc cenšos pārāk netraucēt. Vēl daudz ļaužu meklē manu palīdzību. Tik daudz nodarbošanos, ka nevaru piepildīt ieceres, pensijā aizejot. Sāku rakstīt grāmatu, bet nekādi nevaru pabeigt. Tik un tā esmu laimīgs.

Par ko būs grāmata?

Divas grāmatas iecerētas. Līdz pusei esmu uzrakstījis tādas kā esejas par notikumiem kalpojo. Gribēju pabeigt jau līdz Ziemassvētkiem. Otra būs to materiālu apkopojums, kas savākti, strādājot *Brīvajā Eiropā*. Žēl būtu tos aizlaist nebūtībā. Tā Vācijas radiostacija bija domāta klausītājiem Latvijā, lai stāstītu, kas notiek pasaulē. Lai latvieši nedzīvotu kā muca, iztiekot vien no padomju propaganda, bet tiktu stiprinātas tautas izdzīvošanas spējas. Sava daļa bija saistīta ar kristietību. Tas kopumā bija ceļš uz brīvību.

Lai eglīte iemirdzas

Tas mazais stikla zaķītis, ko bērniņā kopā ar vecākiem iespraudām eglītes zarā, arī pēc gadiem ir miļš. Bet tikpat siltas atmiņas var izraisīt eglīte, kurā bijušas tikai istas sveces.

Mode mainās – šogad eglē esot jākarina tikai sarkani rotājumi, bet bijuši tādi gadi, kad stikla un plastmasas bumbas aizstātas ar istām piparkūkām un salmu rotām, citu gadu dominējis sudrabs vai zelts. Katram mums mājās ir kārbas, kurās eglīšu rotājumi uzkrājas – no vecvecāku, vecāku un pašu bērniņas. Un tad nāk bērni, ņem tos juku jukām un karina zaros, izveidojot kaut ko tik krāšņu un sirsnīgu!

Uz skapjaugšas

Kuldīgas kultūras centrs šajos Ziemassvētkos pilsētniekus priecē ar dažādu laikmetu eglīšu rotājumiem lietiskās mākslas salona logos (zem kafejnīcas *Stender's*) un apsveikuma kartītēm viesnīcas *Metropole* logos. Šīs izstādes tapušas no darbinieku un viņu pažiņu privātkolekcijām.

Seno rotājumu izstādei savu artavu devusi arī kultūras centra darbiniece Irina Ivanova. Pati gan atzīst – kopš dēlam apritējuši 11 gadi, mājās eglīti vairs negreznnot: „Bērni bija izauguši, mājās vietas nav daudz. Lai neposfītu dabu, labākajā gadījumā ieliekam vāzē kādu kritušo priedes zaru. Bet rotājumi saglabājušies. Tos, kas bija no padomju gadiem, izņēmu no skapjaugšas un atnesu.”

Lai gan Irina Ivanova savās mājās eglīti vairs nepoš, bērniņas lietas vēl saqlabātas.

No vēstures

❖ Tradīcija rotāt egli Ziemassvētkos sākusies ap 15. gs. Livonijas ordeņa teritorijā. Dokumentētas ir ziņas par pirmo egli Rīgas Rātslaukumā 1510. gadā. Pēc tam šī tradīcija nostiprinājās Ziemeļvācijā, no kuras to pārņēmušas citas Eiropas valstis un arī Krievijā. Pēteris Pirmais, 1699. gadā atgriezies no pirmā ārzemju ceļojuma, Krievijā ieviesis divas tradīcijas: greznot egli un svinēt Jauno gadu 1. janvārī (nevis 1. septembrī kā iepriekš).

❖ Rīgas Rātslaukuma pirmā egle rotāta ar lentēm, papīra puķēm, kaltētiem ziediem, salmu lēlēm un, iespējams, arī augļiem.

❖ Apraksts par svētku tradīcijām Francijas pilsētā Strasbūrā vēsta, ka tur eglītes izliktas ne tikai laukumos, bet arī mājokļos un greznotas ar krāsainām papīra rozēm, āboliem, vafelēm, cukura graudiem u.tml.

❖ Zvaigzne egles galā it kā radusies no tradīcijas izmantot Betlēmes zvaigznes simbolu.

❖ 18. un 19. gs. eglīšu rotājumi bijuši saldumi: krāsainas ledeņu virtenes, āboli un citi augļi, ceptas figūriņas no sājas un saldās mīklas. Gadiem tās pārklātas ar krāsainu glazūru. Sākumā figūriņas attēlojušas evaņģēliju un pasaku tēlus – eņģeļus, jēriņus, ēzeļiņus, kam vēlāk pievienojušas zosis, cūciņas, sunīši, kaķīši u.c.

❖ 19. gs. beigās augstākajā sabiedrībā jau valdījusī zināma konkurence par to, kura nama egle būs visbagātīgākā. Tad arī parādījušies zīda un musliņa rotājumi, juvelierizstrādājumi. Pēc tam šie darinājumi pārtapuši dārgās figūriņās – lellītēs, zaldātiņos, jātniekos, zirdziņos, lāciņos, bundziņās, kas uz svētkiem dāvināti, bet pēc tam iekārti eglītē.

Tradicionālās eglīšu bumbas radušās tikai 19. gs. beigās. Tās darinātas no stikla, un tās ražojusi tikai viena Vācijas fabrika Tīringā.

❖ 20. gs. par rotājumiem kļuva dažnedažādas figūriņas no stikla, plastmasas, kartona, koka utt. Padomju Savienībā Otrā pasaules kara laikā cilvēki mēģināja Jaungada kociņu dekorēt kā atgādinājumu par mierīgu dzīvi un kā simbolu uzvarai pār ienaidnieku. Šajos gados rotājumi izgatavoti arī no militāriem atkritumiem. Plaši izmantoti mājās darinātie no kartona, auduma, pat olu čaumalām.

❖ Dažus gadus pēc kara rotālietu dizains kļuva mierīgāks, bērniem saprotamāks. Tajā parādījās pasaku tēli.

❖ 50. gados izplatītas bija stikla lodiņu virtenes, putni, dzīvnieki, klauni, arī citi cilvēčiņi.

❖ Hruščova laikā, kad Padomju Savienībā galvenā uzmanība tika pievērsta lauksaimniecībai, ātri kļuva moderni dārzeņu un augļu formas rotājumi. Īpaši kukurūza.

❖ Jurija Gagarina pirmais lidojums kosmosā bija nozīmīgs un nekavējoties tika atspoguļots rotājumos – parādījās stikla raķetes, kosmonauti un satelīti.

❖ 80. gadu sākumā palika tikai Jaungada un pasaku tēmas. Populāras kļuva metāla folijas zvaigznītes. Citi rotājumi kļuva aizvien ģeometriskāki un abstraktāki.

❖ 90. gadu bumbām, zvaniem un mājiņām raksturīgs spožums. Eiropas ietekmē modē nāca vienā krāsā dekorētas eglītes.

Ar roku rakstīti

Tad, kad cilvēkiem laika bija daudz vairāk, kaut gan vajadzēja būt darbā, pēc produktiem izstāvēt garas rindas, traukus un velu mazgāt ar rokām, svēta lieta pirms svētkiem bija rakstīt un sūtīt apsveikuma kartītes. Tematika mainījies, ļoti labi atspoguļojot to, kādā iekārtā esam dzīvojuši. Lai gan šī tradīcija ir teju izsīkusī, pārskatīt un pārlasīt apsveikumus tagad ir patīkami.

1930.–1939. gada kartītes. (No KKC izstādes.)

No vēstures

❖ Apsveikumu sūtīšanas tradīcija aizsākusies Senajā Ķīnā un Senajā Ēģiptē.

❖ No 15. gs. ar rokām taisītas papīra kartītes tika sūtītas Eiropā. Vācieši ir slaveni ar to, ka jau tad apsveikumus iespieduši kokgriezumā.

❖ Pirmā komerciālā Ziemassvētku kartīte radīta Anglijā 1843. gadā. To uzzīmējis Britu karaliskās akadēmijas loceklis Džons Kalkots Horslijs pēc drauga sera Henrija Kola lūguma. Seram Henrijam, angļu ierēdnim un izgudrotājam, kurš tirdzniecībā, pasta sistēmā un izglītībā veicinājis daudzus jauninājumus, bija vajadzīga kartīte, ko varētu nosūtīt, lai priecīgus Ziemassvētkus novēlētu draugiem un profesionālajiem partneriem. Uz pirmās bijusi attēlota tipiska angļu ģimene, kas sapulcējusies svinēt svētkus.

❖ Sveikt vienam otru ar pašdarinātām vai pirktām kartītēm bija ierasts arī pirmās Latvijas brīvvalsts laikā. Tās bija romantiskas, mījas – ar rīkiem un Ziemassvētku vecīti, dzīvnieciņiem piesniugušā mežā, ģimēniskām ainām.

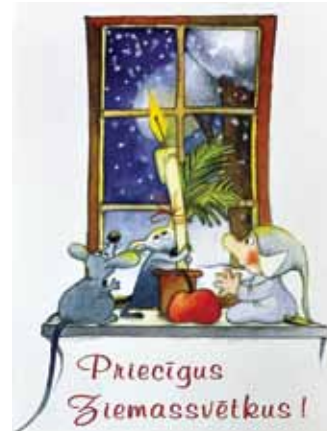
❖ Padomju laikā oficiāli svētki bija Jaunais gads, kad bija jāaut svinēt un citus apsveikt. Kartītēs ir kompozīcijas ar eglīšu rotājumiem, ziemas ainas, Salatētis un Sniegbaltīte, priecīgi bērni, pasaku un multiplikācijas filmu tēli.

❖ 60. gadu apsveikumos ir vairāk padomju laikiem raksturīgā: Salatētis dāvanas ved ar lidmašīnu, gaisā lido raķetes.

❖ 80. gadu pirmajā pusē Latvijā apsveikumos parādās etnogrāfija un saulgrieži: rakstains audums, āboli, piparkūkas. 1984. gadā iespiesta kartīte ar Dzintras Aulmanes zīmēto ķekatknieku gājieni un tautas dziesmu par budējiem.

80. gadu kartītēs parādījās atsauces uz latviskām tradīcijām.

90. gados manāmas ilgas pēc Latvijas brīvvalsts laika romantisma.

1950.–1959. gadā rakstīti apsveikumi. (No KKC izstādes.)

Svētku smaržas un garšas

„Ziemassvētki man asociējas ar kūkas šņukuru un sautētiem kāpostiem, tāpēc uz mana svētku galda šie ēdieni vienmēr ir,” saka Kuldīgas kafejnīcas *Pt Cafe* īpašniece Aiva Martinova. Bet gadus četrus viņa aizrāvusies ar kūku cepšanu, tāpēc top arī dažādi našķi.

Aivas ģimenē esot lieli saldummiļotāji: „Nesmādejam ne šokolādes konfektes, ne piparkūkas, ne arī ko pašceptu. Bieži eju ciemos ar pašas ceptu gardumu. Pēdējos gados tās arī ir dāvanas. Uzskatu, ka tām jānāk no sirds, nevis jābūt tādām lietām, ko uzdāvina tikai dāvināšanas pēc.”

Šogad svētki tiks svinēti četratā ar vīru Kristapu un meitām Loti un Katrīnu. Aiva ikvienam iesaka pagatavot ko gardu, lai māja smaržo pēc svētkiem.

Svētku kūksiņi

Vajadzēs: 115 g sviesta, 200 g cukura, 2 olas, 195 g miltu, 1,5 tējķ. cepamā pulvera, šķipsniņu sāls, 1 tējķ. kanēļa, 120 ml skābā krējuma (25%), 50–70 g sukāžu. Visiem produktiem jābūt istabas temperatūrā.

Saputo sviestu, līdz tas ir gaišs. Pa vienai pieputo klāt olas. Pievieno skābo krējumu. Visu samaisa. Atsevišķā bļodiņā sajauc sausās sastāvdaļas. Sajauc visu kopā un beigās iemaisa sukādes.

Formiņās iepilda 2/3, jo cepoties kūksiņi uzpūtīsies. Cep 180 grādos aptuveni 20 min.

Dekorē pēc sirds patikas: ar kausētu šokolādi, kādu krēmu vai pūdercukuru.

Elisa Rudzīte, Martinovu ģimenes foto

Tik skaista – gan rotāta, gan ne

Kuldīgas bērnodārza *Bitīte* skolotāja Anita Sīle audzēkņiem māca rotājumus taisīt no dabas materiāliem, arī pērlītēm, lentītēm. Dažādas dekorus eglītes vietā viņa izmanto arī savās mājās.

„Man patīk pašdarināti rotājumi. Grupiņu dekorējam ar paštairātām sniegpārslīņām, eņģeliņiem. Pati Ziemassvētkus parasti pavado dēla ģimenē pie mazbērniem, tādēļ mājās dzīvu kociņu nenesu. Uztaisu kompozīciju, piemēram, no kociņiem, ko salasu pie jūras. Ielieku svecītes, kādu spīdumiņu, bumbiņu. Vispār jau eglīti gribas, bet var iztikt, jo skaistas ir apskatāmas pilsētā. Par tām papriecājos.”

No bērniņas Anitai visvairāk prātā palicis pats gājēns pēc eglītes: „Ar tēti bridām pa sniegu uz mežu. Gadījās tā: „Tik skaista!” Nopurinām sniegu – nekā! Rotājumus atceros maz, kaut daži no mammas vēl saglabājušies. Atceros svecītes: ja kādu neuzmanīja, aizdegās zariņš. Tā smarža bija brīnišķīga!”

Bitītes sešgadnieki šogad telpas rotā ar pašu darinātiem pērlīšu eņģeļiem un dekoriem no koku zariņiem.

Par katru padomāts

Ilgajā *Kuldīgas paletes* dalībniece un novadpētniece Dzidra Lāce vēl aizvien Ziemassvētkos izsūta vismaz desmit apsveikuma kartītes – gan pirktas, gan pašas zīmētas.

„Uz kartītēm rakstīts novēlējums, un vēl ir vēstule. Kad darbojos ap grāmatām par Zvārdi, man palīdzēja ļoti daudzi cilvēki, kuriem jau nāk ap 90 gadiem, un daži ir ģimenēs, daži pansionātos. Viņi vēlas apsveikumu paņemt rokās, izlasīt un pēc laika atkal pārskatīt. Viņu vēlmēs man ir galvenās. Vēl ir liktena brāļi un māsas no Sibīrijas laikiem. Arī viņiem rakstīts vārds ir svarīgāks par telefonisku. Daudzi tuvinieki, arī jaunā paaudzē, labprāt no tantes saņem rakstīto sveicienu. Laiku tas prasa – jāsak jau decembra sākumā,” smaida Lāces kundze. Viņa atzīst, ka katrs apsveikums balstīts dziļi personiskās emocijās un atmiņās, kas cilvēkus vieno, kā arī dziļi pateicībā. Arī pati esot saņēmusi ļoti daudz: kartītes ir saglabātas, lielās mapēs saliktas skapī pie avižu izgriezumiem un citām vēstures liecībām.

No bērniņas vismīļākās esot tās ar apsnigušo mājiņu, kuras logā deg gaisma, ar piesniugušām eglēm un mēnesi. „Ja vēl no skursteņa stīdz dūmi, vienmēr ir gribējies uzzināt, ko siltajā mājiņā saimnieks tik vēlu dara. No mammas laikiem atceros kādu apsveikumu, kurā attēlots Ziemassvētku vecītis ziemēlbrīža mugurā. Vēl Sibīrijā esot, es tādu pārzīmēju. Tas saistījās ar ilgām, ar vēlmi, lai ziemēlbrīdis arī mūs aiznes uz dzimto vietu,” atmiņas Dz.Lāce.

Inguna Spulniece, Anitas Sīles arhīva un Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Ja Dzidra Lāce sūtītu kartīti „Kurzemnieka” lasītājiem, tajā būtu rakstīts: „Lai viss labais top un vairojas uz Zemes!”

Dvēseļu putenis – piedzīvojums un pārdomas

Kuldīgas novada muzejā iekārtota izstāde par to, kā pēc Aleksandra Grīna vēsturiskā romāna par latviešu strēlniekiem tapusi spēlfilma *Dvēseļu putenis*, kas šogad *Lielajā Kristapā* atzīta par vislabāko. Filmas veidotāji konkursa kārtībā ieguvuši Nacionālā Kino centra līdzekļus mārketinga atbalstam, virzot kinolenti uz *Oskara* nomināciju. Galvenā varoņa Artūra Vanaga atveidotāja, turlavnieka Oto Brantevica mamma Adrija dalās izjūtās par laiku, kad dēls filmējās un kad pati filmu skatījās. Savukārt turlavnieces Anda Pirtnece un Zita Jokubauska stāsta, kā piedalījās masu skatos.

Satraucošs, gaidu pilns laiks

„Šī ir mana vismīļākā filma. Tās uzņemšanas laikā Oto no pusaudža pieauga par jauni. Viņā nostiprinājies patriotisms, mainījušās domas par Latviju,” saka Oto mamma Adrija Brantevica.

„TAS VIŅU MAINĪJA”

Dēla filmēšanās periods pirms trim gadiem visai ģimenei bijis patīkama satraukuma un gaidīšanas laiks: „Viņš pieteicās uz lomu, vairākas reizes bija jābrauc uz atlasī. Saprātām, ka viņā ir saskatījuši atbilstību lomai, bet tur daudzi brauca uz otro, trešo kārtu. Gaidījām, vai viņu izvēlēšies. Pēc tam sākas filmēšana. Tāds dabisks mammas uztraukums: vai ir paēdis, vai ar visu pats ticis galā. Gribējās zināt, kas ar viņu notiek. Sūtu īsziņu, viņš neatbild. Neatzvana. Filmēšanas laikā to nevar izdarīt. Vēlāk jau sapratu, ka viss būs kārtībā, jo ar viņu kopā bija ļoti jauki cilvēki. Cerējām, ka viss izdosies. Ka viņš kā neprofesionālis, kurš no filmēšanas neko nezina, attaisnos to, ko režisors Dzintars Dreiberģis iecerējis. Slodze bija liela. Pārbrauca no filmē-

šanas – priekšā jau skolas darbi. Personības izveidē šis laiks bija svarīgs.”

PARĀDĪJA, KA VAR

Adrija esot filmu noskatījusies vairākkārt, bet pirmo reizi Rīgā kopā ar visiem tiem, kuri piedalījušies tapšanā. „Skatos un pilnīgi neticu, ko dēls spējis izdarīt,” toreiz piedzīvoto atceras mamma. „Es viņu mājās no tādas puses nepazīstu. Mums ir citādāks Oto. Kā Rēzija (Kalniņa – aut.) teica: Oto nevis tēlo to lomu, bet izdzīvo. Kad skatījies ekrānā, likās neierasti, ka viņš tā izdzīvo. Citādāk, nekā es viņu pazīstu. Es zināju, kādas grūtības bija jāpārvar filmēšanas laikā. Nevar pateikt *nē* tāpēc, ka darāmais baida vai gribi izvēlēties vieglāko ceļu. Mājās, dzīvē tā varam, bet filmā tā nevar. Ja jāguļ sniegā tik ilgi un tik reižu, cik filmē, tad tas jādara. Aukstums, peldēšanās kanālā, rakšanās pa sniegu... Mājās izdomātu citu, vieglāku ceļu. Man no tāda viedokļa bija interesanti skatīties. Filmēšana parādīja, cik daudz viņš var, ka ir gribasspēks. Tas arī Oto pašam devis pārliecību, ka viņš var.”

Kino aizkadri un mūsu vēsture

Pašlaik stingro epidemioloģisko ierobežojumu dēļ arī Kuldīgas novada muzejs līdz 11. janvārim ir slēgts. Bet, situācijai uzlabojoties, izstādē atkal varēs ielūkoties *Dvēseļu puteņa* aizkadrus, aplūkot filmā izmantotos tērpus, izzināt notikumus Pirmā pasaules kara un Neatkarības kara laikā.

„Izstādē tapusi sadarbībā ar radošo komandu: režisoru Dzintaru Dreiberģu, tērpu veidotāju Sandru Silu, mākslinieku Juri Žukovski, producenti Ingu Praņevsku, masu skatu koordinatori Māru

Siliņu, vēsturniekiem Jāni Šiliņu un Ilzi Krīgeri un citiem,” stāsta kuratore Kristīne Āboliņa. „Izmantojām arī materiālus mājaslapā *Dvēseļu putenis.lv*. Centāties ne tikai radīt priekšstatu par filmas tapšanu, bet arī laika līnijā attēlot Latvijas vēsturi no 1914. gada. Informācijas ir daudz, tādēļ cilvēki šeit pavada diezgan daudz laika.”

Te varēs ieklausīties karavīru dziesmās, noskatīties intervijas ar aktieriem, apskatīt priekšmetus, kas atklāj karavīru ikdienu frontē, un ielūkoties sievietes dzīvē kara apstākļos.

„Ziķeris!”

„Mani sajūsmina fakts, ka Oto spējis iejusties tēlā un tā puīša izjūtas personificēt sevī. Viņš ir godam ticis galā,” saka turlavniece Sandra Brantevica, kurai Oto ir brālēna dēls.

„Filmu noskatījies Talsos, un man tā ļoti patika. Kopumā radīja pozitīvu aurū,” uz-

skata Sandra. „Interesanti bija skatīties arī tādēļ, ka tapšanā iesaistīti vairāki turlavnieki. Atceros: uz filmēšanu brauca četros no rīta ar autobusu. Tāds kā vietējā mēroga piedzīvojums tas bija. Oto filmēšanas laikā palika 16 gadu – tāpat kā atveidotajam varonim. Es ar viņu lepojos!”

Interesanti. Bet viegli nebija

„Mūs var redzēt tajā epizodē, kur visi iet gājienā un mētā puķes,” saka turlavnieces Anda Pirtnece un Zita Jokubauska, kuras filmējās masu skatos.

Anda stāsta: „Bija interesanti, bet nedomāju, ka būs tik grūti. Pat iedomāties nevarēju, ka filmēšana būs visu dienu un būsīm redzamas tikai pusminūti. Tas radīja priekšstatu, kā kino top, cik daudz tajā jāiegulda. Mežoniņš darbs! Visu dienu jāsoļo, jādzied pumpiņrasā un jāmetājas ar puķēm, un ekrānā tas parādās tikai pārdesmit sekunžu. Titros savu vārdu neredzēju, kaut gan teica, ka būs visi. Sava dēla Kristapa

vārdu redzēju. Filmu skatos ar prieku un apbrīnu par Oto darbu, bet pati vēlreiz piedalīties vairs negribētu.”

Arī Zita stāsta: „Filmā tas redzams kā viens moments, bet filmēja to visu dienu. Bija karsti, grūti un nogurdinoši. Manam dēlam, kuram tagad ir 15 gadu, bija uzvilktas vilnas drēbes. Viņš bija dusmīgs, jo vilna dūrās, koda, kņudināja ādu, bija karsti. Viņu ekrānā redzēju, draudzeni Andu arī, bet sevi ne. Vispār filma man šķiet ļoti smaga, sirdi plososa, bet laba. Oto savu lomu tik labi mācēja notēlot, ka nepateiksi, ka iepriekš nav filmējies vai mācījies aktieros.”

Izstādē *Dvēseļu putenis* – filmā izmantotie rekvizīti.

APSVEIKUMI

Pateicamies Kuldīgas uzņēmējiem un privātpersonām, kuras **akciju Dalies mīlestībā** atbalstīja finansiāli, kā arī Latvijas Samariešu apvienībai, kas palīdzēja dāvanīgas nogādāt līdz senioriem. Paldies uzņēmumiem *Rietumu nafta*, *Rezerve*, *Mars*, *Mežmaļi*, *IMG projekti*, *ZR autodetaļas*, *Palleteries*, *z/s Oļarāji* un *Baļļas*, veikalam *Kate*, Gatim Rautiņam, Andrim Upmalim, kā arī tiem, kuri nevēlējās savu vārdu publikot!

Gaišus Ziemassvētkus un laimīgu Jauno gadu vēlot – akcijas koordinatore Irma Gertnere, Ieva Fokerota-Šimane

Kuldīgas Sv. Annas draudze izsaka sirsnīgu pateicību: Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldei, Valsts kultūrkapitāla fondam, Kuldīgas novada domei, Latvijas Evanģēliski luteriskajai baznīcai, Kurzemes plānošanas reģionam, *Rietumu bankas* labdarības fondam, Kuldīgas attīstības aģentūrai, Nodarbinātības valsts aģentūras Kuldīgas filiālei, *Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem*, *Mēness aptiekai*, laikrakstam *Kurzemnieks*, *Kuldīgas novada vēstīm*, *Kurzemes Radio*, arhitekti Megijai Gailītei-Gluškovai, komunikāciju inženierim Kasparam Kalniņam-Kalnmalim.

Paldies uzņēmējiem: *Darbņīcai „A projekti”* un Anitai un Aldim Orniņiem, *SIA Novasafs* un Andrejam Safonovam, *JC grupai* un Jānim Cinim, *KCE* un Jānim Voitko, kā arī Andrim Koževņikovam, Andai Gutlandei, Mārtiņam Medniekam, Aināram Skaldmanim, Normundam Eglem, Lāsmāi Ciekausei, Ingunai Lēmanei!

Pateicamies ikvienam par labi paveiktajiem darbiem un dāsnajiem ziedojumiem! Vēlam svētīgus Ziemassvētkus un veiksmīgu jauno gadu!

Mācītājs Mārtiņš Burke-Burkevics un draudzes priekšnieks Aigars Ostrovskis

Aizputes ev. luteriskā draudze saka paldies Laidu pagasta padomei un Andrim Neilandam par palīdzību Valtaiķu baznīcas sakopšanas darbos.

Kuldīgas novada politiski represēto biedrība saka paldies Kuldīgas novada domei un sociālajam dienestam par veiksmīgu sadarbību un atbalstu biedrības darbam. Lai visiem mierīgi Ziemassvētki! Jaunajā gadā vēlam labu veselību, priekpilnas domas un mieru sirdī.

Gaišus Ziemassvētkus un veselību Jaunajā gadā novēlu visiem bijušajiem bērnodarza *Pienenīte* kolēģiem.

Dzidra Lāce

Kuldīgas novada politiski represēto biedrības valdei, likteņbrāļiem, likteņmāsām – paldies par atbalstu! Vēlu gaišus Ziemassvētkus un veselību jaunajā gadā.

Dzidra Lāce

Liels paldies par pārstiegumu Viduskurzemes pamatskolas-attīstības centra kolektīvam! Vēlam skaistus Ziemassvētkus un jautru jauno gadu.

Madars ar ģimeni

Izsaku lielu paldies aprūpētājai Astrīdai Krūmiņai par palīdzību ikdienas darbos. Paldies arī samariešu kustības darbiniecei Melitai Buholcai par dažādu palīdzību!

Aina Āboliņa Turlavā

Mīļie radiņi, draugi un kaimiņi! Sūtām jums siltus un gaišus sveicienus šajos Ziemassvētkos. Vissiltākie sveicieni mūsu mīļajai dakterītei Ināriņai, samariešu kolektīvam, Melitai, Meldrai, Gundaram, Larisai, Jānim, Vaļai, Janīnai.

Ar mīļiem un siltiem sveicieniem – Goldmaņu ģimene

Vēlos pateikties samariešu *busiņa* komandai, Meldrai un šoferim Gundaram par palīdzību. Paldies arī aprūpētājai Agitai, kā arī visiem uzņēmējiem par sarūpētajām dāvanām.

Gundega

Ziemassvētki ir laiks, kad visa pasaule dalās mīlestībā. **Kuldīgas rajona invalīdu biedrības** valde sirsnīgi pateicas labvēļiem ziedotājiem par atbalstu gada izskaņas svētkos. Sirsnīgus sveicienus sūtām saviem biedriem, vēlot Ziemassvētkos gaišas domas. Lai jaunā gada dienas ir papildītas ar labestību, mieru un veiksmi!

Īvandes pagasta bibliotēka mīļajiem lasītājiem novēl: lai Ziemassvētku laiks nes laimi, mieru un ticību, lai lietīšķa un bagāta ir katra jaunā gada diena!

Vissirsnīgākā pateicība Kuldīgas uzņēmējiem par svētkos sarūpēto dāvanu paciņu un ļoti, ļoti skaisto kartiņu.

Mirdzas kundze

Pateicos *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* jaunajai vadībai par pensionārei Dainai sagādāto siltumu Planīcas ielā 8. Vēlu gaišus, siltus Ziemassvētkus un veiksmi jaunajā gadā.

Biruta

Kuldīgas neredzīgo biedrība vēlas pateikt ļoti lielu paldies Kuldīgas novada pašvaldībai, sociālajam dienestam un Liepājas neredzīgo biedrībai par atbalstu darbībai šajā gadā. Liels paldies draudzes *Lielās godības ķēniņš* mācītājam Aldrim Zalkovskim un viņa sievai Inai! Liels paldies Ilonai Paičai un viņas mammai Rasmai, kuras katram biedram jubilejās dāvināja pašadītas zeķes vai cimds! Paldies Dedžu ģimenei no Talsiem par skaisto koncertu gada sākumā! Paldies visiem, kuri bija ar mums šajā gadā, kas bijis citādāks! Cerams, ka drīz pienāks laiks, kad atkal ar Dieva svētību varēsim būt kopā kādos svētkos. Novēlam, lai mēs katrs atvērtu sirdi Dieva mīlestībai, lai cits citu mīlētu tā, kā Dievs ir mīlējis mūs. Lai Dieva svētīts, vadīts un apsargāts viss jaunais 2021. gads!

Ar cieņu – Kuldīgas neredzīgo biedrības vadītāja Kristīne Dzintare

Kuldīgas Sarkanais Krusts izsaka pateicību iedzīvotājiem par mantisko atbalstu un novēl gaišus Ziemassvētkus, veselību un izturību jaunajā gadā.

GALDAM

Kāds vīns labāks svētkos?

Gardas vakariņas. Bet kā pareizi izvēlēties vīnu? Padomu sniedz Latvijas Vīnziņu asociācijas prezidents Jānis Kaļķis.

ZELTA LIKUMS

Izvēloties vīnu, zelta likums paliek nemainīgs – galvenais ir tas, lai garšo! Bet kā atklāt vēl neatklāto?

Vispirms jāizlasa etiķete. Tur var uzzināt, no kuras valsts vīns nācis, kurā apgabalā tas tapis. Protams, vīns no Itālijas nebūs visur vienāds – Sicīlijas un Lombardijas garšas ziņā atšķirsies. Uz etiķetes parasti norādīta vīnogu šķirne un, piemēram, Gruzijā arī vīna darīšanas metode. Ja tas gatavots tradicionāli, būs rakstīts *quervi*.

ĪSTAIS VECUMS

Uz etiķetes ir arī ražošanas gads. Nereti dzirdams stereotips: jo vecāks vīns, jo labāks. Nevarētu gluži teikt, ka tā ir patiesība. Vīns ir dzīvs – tam ir savs mūžs: citam īsāks, citam garāks. Svarīgi to *noķert* īstajā gatavības stadijā, un tāds ir jebkura vīndara mērķis, veidojot garšas nianses.

Lielveikalā drošāk izvēlēties vīnu vecumā starp vienu un pieciem gadiem. Pudelēm tiek izmantoti divu veidu korķi: skrū-

vējamie metāla un dabīgie jeb no korķa koka. Galvenā atšķirība: vīns ar skrūvējamo korķi lietošanai paredzēts jauns, tāpēc nav ieteicams to uzglabāt ilgi. Parasti šādu vīnu vidējais mūžs ir no diviem līdz pieciem gadiem atkarībā no dzēriena veida. Taču arī dabīgajam korķim ir septiņi kvalitātes līmeņi, tāpēc nedrīkst uzskatīt, ka tāds vīns ir kādā ziņā labāks un to var ilgi glabāt tikai tāpēc, ka pudele aizvērta šādi.

KO PIE LIELLOPA GAĻAS, KO PIE ZIVĪM

Izveidot lielisku vīna un mal-

fītes kombināciju ir pa spēkam ikvienam. Jāsaprot, vai dodāt priekšroku sausam vai saldām vīnam, sarkanajam vai baltajam. Izvēloties to svētku galdam, ēdiena un dzēriena saderība tiek balsīta trīs galvenajos pamatprincipos.

1. Reģionālā saderība. Ja ēdat pastu vai picu *Margarita*, klāt dzeriet itāļu vīnu; ja šašliku vai līdzīgu gaļas ēdienu, tad Gruzijas *Saperavi* vai *Dzelhavi*.

2. Struktūru saderība. Ja galdā celsiet spēcīgas garšas un aromāta ēdienu, vīnu vajadzētu līdzīgu – ar izteiktu garšu un

Vīnzinis Jānis Kaļķis mudina gan izpētīt vīna etiķeti, gan meklēt dzēriena saderību ar ēdienu, taču svarīgi, lai tas jums pašam garšo.

spēcīgu smaržu. Savukārt pie viegliem ēdieniem jāizvēlas viegls vīns, jo garšam vienai otru jāpapildina, nevis jānomāc.

3. Garšu saderība. Ēdiena garša izcels vīna garšu, savukārt vīns garšas ceļojumu padarīs krāšņāku. Tā, piemēram, sāļš ēdiens vīnu padarīs maigāku, bet saldās nianses ēdienā padarīs vīnu skābāku. Pie asiem ēdieniem piemērotāki būs maigi vīni, taču, pasniežot desertu, vēlams, lai vīns par to ir mazliet saldāks.

MĀJDZĪVNIĒKS

Suns, kaķis un eglīte

Atbild veterinārārste Marita Līdaka.

Mājās ir kaķis un draiskulīgs kucēns. Ko darīt, lai neciestu ne Ziemassvētku eglīte, ne dzīvnieki?

Pats drošākais ir eglīti izpušķot ārā vai uz balkona, bet telpās – piesaitēt, lai kociņš neapgāžas: „Kaķis eglī-

nevis ēdīs, bet gāzīs, jo centīsies uzjautrināties, ieļecot kokā – priekšā noliktā dabas izaicinājumā. Ja dzīvnieks to apgāzīs, pats ļoti nesatraumēsies, bet saimnieks gan būs bēdīgs.”

Ja mājās ir kaķis, eglīti nevajag pušķot ar enģeļa matiem jeb lietutiņu. Kaķa mēles bārķstiņas ir vērstas uz iekšpusi: kas mutē, tas nav izspļaujams un nonāk rīklē un kuņģī, bojājot zarnu traktu. Visbiežāk šādas situācijas beidzas ar operāciju.

Kaķis vai suns var gribēt paspēlēties ar stikla bumbiņām. Tām saplīstot, dzīvnieki var traumēt ķepas un arī muti.

Ja mājās ir suns, nekādā gadījumā nevajag eglītē karināt piparkūkas un konfektes. Tās, visticamāk, tiks norautas un apēstas, līdzīgu paraujot arī eglī.

PASAULĒ

Kas tā par vietu?

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

208. kārtā

Trešā lielākā pilsēta šajā salā un 13. lielākā valstī. Tā atrodas pie jūras šauruma. Rakstos pirmo reizi minēta 730. gadā p.m.ē. To dibinājuši senie grieķi, dodot citu nosaukumu – ne tādu, kāds tas ir mūsdienās. Pilsētas galvenie resursi ir jūras ostas (komerciālās un militārās kuģu būvētavas), kruīza tūrisms, tirdzniecība un lauksaimniecība (vīna ražošana, citronu, apelsīnu, mandarīnu un olīvu audzēšana). 1783. gadā šo vietu skārusi pamatīga zemestrīce, bet 1908. gadā līdzīgs notikums pilsētu gandrīz pilnībā nopostījis. Pēc tam tā teju vai uzcelta no jauna. Kā to sauc?

Atbildi gaidām līdz 27. decembra 11.00, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

207. kārtas atbilde: Arekipa, Peru.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Gunta Folkmane, Inese Midrijāne, Rasma Stepe, Ausma Kreidere, Vineta Kondraņicka, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Vilnis Bēniņš, Ojārs Silkans.

Konkursu atbalsta veikals Cikāde.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

51. jautājums

Kad Vārmes svētbrīzī atklāts piemiņas akmens 1941. un 1949. gadā represētajiem pagasta iedzīvotājiem?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 27. decembra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

50. jautājuma atbilde: Vormsātu muiža Nikrāces pagastā.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Evrika Ziverte, Gunta Grundmane, Ausma Kreidere, Indra Grandava, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Ojārs Silkans.

Konkursu atbalsta

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk?

Atrodi neatbilstības!

Atbildes līdz 27. decembra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Pareizi atbildējuši: Gunta Grundmane, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Indra Grandava, Ojārs Silkans.

MINI MĪKLU!

Kas tas ir?

Ne roku, ne kāju, bet taisa māju.

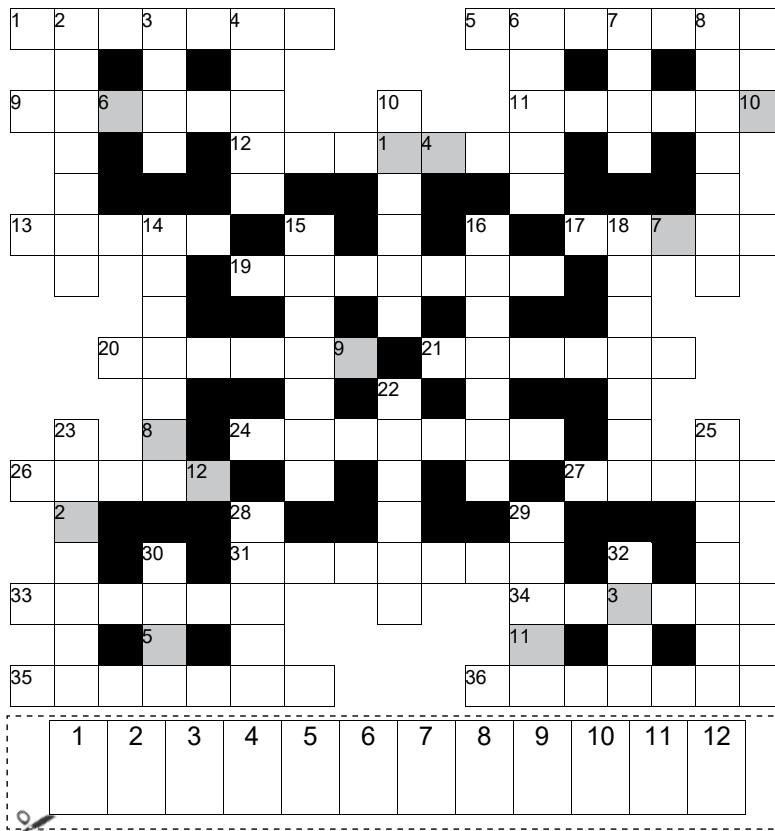
Atbildes līdz 27. decembra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Atbilde: ledus.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Ingars Neimanis, Indra Grandava, Evrika Ziverte, Daina Gerente, Gunta Folkmane, Ojārs Silkans.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Agita Ļeontjeva.

Risinājumu gaidām līdz 27. decembrim.

Horizontāli. 1. Indīgs nakteņu dzimtas lakstaugs ar dzeltenīgiem ziediem un nepatīkamu smaku. 5.Gruzijas galvaspilsēta. 9.Zirgu ģints kulana sugas pasuga. 11.Ezers Pārgaujas novadā. 12.Fosfororganisks savienojums, ko izmanto laputu un parastās tīklērces apkarošanai. 13.Pazemes valstības dievietē romiešu mitoloģijā. 17. Kodolfizikā laukuma mērvienība, kas aptuveni atbilst kodolu ģeometriskā šķērsgriezuma laukumam. 19. Sengrieķu mitoloģijā Itakas salas valdnieks, kas Trojas karā parādīja varonību, atjautību. 20.Augstiene Reinas Šiferkalnu rietumu daļā Beļģijas dienvidos, Francijā un Luksemburgā. 21.Viena no izplatītākajām pasaules reliģijām. 24.Vertikāla ierīce (parasti aparāta, ierīces) balstīšanai, nostiprināšanai darba stāvoklī. 26. Dienvidamerikas indiāņu ticējums kalnu gars, kas dzīvo augstās, snīgiem klātās Andu virsotnēs un valda pār visu apgabalu. 27.Informācijas daudzuma mērvienība. 31.Spānijas nosaukums pirms romiešu iekarojumiem 3.–2. gs. p.m.ē. 33.Izejviela, ko iegūst no nozāģētu koku stumbriem, retāk no zariem, saknēm. 34.Liela, augsta cilindriskas vai prizmas formas tvertne, ko izmanto beramu materiālu (graudu, miltu, cukura, cementa) uzglabāšanai vai zaļbarības konservēšanai. 35.Mazs zīdītājs, līdzīgs pelei, ar garu, smailu galvu, pārtiek no kukaiņiem, gliemežiem u.c. 36.Armijas ģenerālis (1881–1965), Latvijas Bruņoto spēku virspavēlnieks (1919–1921), Latvijas kara ministrs (1931–1940).

Vertikāli. 2.Pirmie sauszemes augi, nelieli lakstaugi vai krūmveidīgi augi bez lapām; psilofīti. 3.Sens latviešu tautas mūzikas locīnstruments ar vienu stīgu (retāk ar divām vai trim). 4.Sala Lielo Zunda salu grupā. 6.No vairākām pusēm apzāģēts, retāk aptēsts kokmateriāls, kura biezums un platums ir lielāks par 100 milimetriem. 7.Viegli atpazīstamas zīmes, emblēmas, burtni vai simbolu veidā attēlots organizācijas vai firmas nosaukums, ko lieto dokumentos, iespieddarbos, reklāmas materiālos. 8.Siļķu dzimtas zivs, kam raksturīgs samērā liels, slaidis, sudrabaini balts ķermenis ar melnu plankumu rindu uz sāniem un kas dzīvo okeānu vai jūru augšējos slāņos. 10.Vārda sastāvdaļa, ko pievieno saknei vai celmam (atvasinot jaunus vārdus). 14.Pelēks vai zaļš minerāls, pusedārgakmens, ko izmanto mākslas priekšmetos un juvelierizstrādājumos. 15.Limfmezgla vai dziedzera iekaisums. 16.Palmu dzimtas koks, no kura lūksnes izgatavo virves. 18.Bezlaulība, celibāts. 22.Ievērojams padziļinājums, bedre (parasti upes līkumā). 23. Grieķu mitoloģijā septiņu valdnieku karagājienā pret Tēbām kritušo varoņu dēli, kuri pēc desmit gadiem devās jaunā karagājienā, lai atriebtu tēvu nāvi. 25.Sena tauta, kas no 8. gs. p.m.ē. līdz 1. gs. dzīvojusi Vidusīlijā 28. Viengadīgi graudzāļu dzimtas labības augi ar blīvu vārpu un palielām, iegarenām sēklām. 29. Ēģiptiešu mitoloģijā prieka un līksmības dieviete, kuras svētais dzīvnieks bija kaķis un kuru attēloja kā sievieti ar kaķa galvu. 30.Viens no pirmajiem diviem cilvēkiem, kuru radīja dievi Odins, Lokijs un Hēnirs, izveidojot to no jūras krastā atrastiem kokiem. 32.Viena no deviņām mūzām, vēstures aizbildne grieķu mitoloģijā.

Pareizā atbilde: PROJEKTS.

Pareizi atbildējuši: Gunta Grundmane, Daina Gerente, Bruno Mekss, Gunta Vāciete, Alma Bredovska, Vilnis Bēniņš, Ojārs Silkans, Velta Višņevska. Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemestiet redakcijas vēstulju kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcents.

PĀRDOD

Veikals **DAGUS** Liepājas ielā 51 strādā attālināti: pasūtījumi un vienošanās par saņemšanu – pa tālr. 27751523, norēķini ar pārskaitījumu. Darba apgērbī, apavi, veļa.

Pārdodam svaigi atdzēsētus **CŪKGA-ĻAS** pusliemeņus (svilinātus). Vidējais pusliemeņa svars: 40–45 kg. Cena – 2,40 EUR/kg. Piegāde bez maksas. Tālr. 28926174.

Piektdienās un 22., 23., 29., 30. decembrī uz vietas – Skrudas novada **Zivsaimniecībā** – pārdod **DZĪVAS KARPAS**. Tālr. 63331124, 29991848.

KARTUPEĻUS pārtikai un lopbarībai. Tālr. 28807400.

SIA **Vēvers** pārdod priedes skaidu kuri-nāmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena: 130 eiro. Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā tikai par 128,80 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Sausu **MALKU** maisos. Tālr. 22377474.

Sausu **MALKU**. Tālr. 29254530.

DAŽĀDI

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

SILTINĀM mājas ar ekovati, granulām un termoputām. Tālr. 26748235.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

PĒRK

Vēlos pirkt **DZĪVOKLI** Kuldīgā, vēlams, centrā vai tuvumā ar vienu vai divām istabām. Tālr. 22122305.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

GOTIŅU, tādu, kuru slaukt var ar rokām. Tālr. 27595292.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Valinda** – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvarā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

PAZUDIS

29. novembrī Kuldīgas novada Rumbas pagasta Mežvaldē noklīda 7 gadus vecs brūnais taksis ar zaļu, atstarojošu siksnīņu. Čipēts. Ja kāds ierauga, lūgums zvanīt pa tālr. 29103658.

PATEICĪBAS

Sirsniņi pateicamies visiem, kuri bija ar mums kopā, mūsu mīļo dzīvesbiedru, brāli, tēti un opīti Miervaldi Gūthofu (18.06.1941. – 16.12.2020.) pēdējā gaitā pavadot.

Piederīgie

Izsakām pateicību apbedīšanas biroja **Vita Brevis LV** kolektīvam par iejūtību un palīdzību apbedīšanas un sēru ceremonijas organizēšanā, ēdnīcai **Rumba** par bērnu mielastu, radiem, draugiem un citiem mīļajiem cilvēkiem, kuri bija ar mums gan klātienē, gan domās, izvadot pēdējā gaitā mūsu mīļo vīru, tēti, vectētiņu un vecvectētiņu Jāni Sili.

Ģimene

LĪDZJŪTĪBAS

Es būšu visur...

*Kā rasa ziedos,
Kā smarža kokos,
Kā vēsma baltās ābelēs.*

/A.Eglītis./

Vislielākā līdzjūtība Guntai Strazdiņai, no brāļa atvadoties. Aija, Aina, Gunta, Zenta, Dzidra, Inita

*Pār tevi smilšu klusums klāts;
Vien paliek atmiņa un Tava mūža stāsts.*

/J.Rūsiņš./

Visdziļākā līdzjūtība Rigmorai, dzīvesdraugu MIERVALDI zaudējot.

Dace, Ausma, Austrā, Gunta, Daina, Ruta

*Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei,
Pārtrūkst stīga, un viss paliek kluss.*

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību Rigmorai, MIERVALDI mūžībā pavadot.

Kaimiņi no *Medņiem*

*No Tevis tik daudz bija, ko gūt,
Tavas pēdas ir dziļas, tās nepazūd,
Mums atmiņās vēl ilgi kopā būt.*

/K.Apškrūma./

Izsakām līdzjūtību mūsu kolēģei Ivo Krūmiņai, tēti mūžības ceļā pavadot.

Zemessardzes 4. Kurzemes brigādes štāba kolektīvs

*Tajās lapās,
Ko mūžības vēji nu šķirsta,
Paliek cilvēka mūžs.*

/Z.Purvs./

Izsakām līdzjūtību Sandrai Bražei, māsu aizsaulē pavadot.

Kuldīgas slimnīcas virtuves kolektīvs

*Saņem, labā Zemes māte,
Vienu sirmu māmuli,*

*Apsedz viņu silti, silti
Savām smilšu villainēm.*

/T.dz./

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, IRMU GRUNDMANI kapu kalniņā pavadot.

Mirdza, Valērijs, Vitolds, Dzintra

*Noriet saule vakarā,
Sidrabiņu sijādama;
Aiziet dusēt māmuliņa
Baltā smilšu kalniņā.*

/T.dz./

Visdziļākā līdzjūtība skolotājai Daigai Keišai un Gustavam Keišam, mammu un vecvecmammu mūžībā aizvadot.

Vārmes pamatskolas 1. klase

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Oskaram Keišam un tuviniekiem sakarā ar vecvecmāmiņas zaudējumu. Skumju brīdī esam kopā ar jums.

Vārmes pagasta pirmsskolas izglītības iestādes rotaļu grupiņas bērni un vecāki

*Pār tevi smilšu klusums klāts,
Vien paliek atmiņas
un tava mūža stāsts.*

/J. Rūsiņš./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ivo Dieziņam, māti mūžībā pavadot.

SIA *Kuldīgas komunālie pakalpojumi*

*Reiz nozūd viss, kam dzīves
krāšņums dots,*

Tik paliek mūžs, ar darbiem vainagots.

/K.Sausnītis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību ilggadējā čerobiliešu grupas vadītāja JĀŅA SĪĻA piederīgajiem.

Kuldīgas rajona invalīdu biedrība

*Ai, cik grūti, māmuliņ,
Tevi ceļā pavadīt.
Vai trīs baltas smilšu saujas
Varēs tevi sasildīt?*

/T.dz./

Kuldīgas slimnīca izsaka dziļu līdzjūtību Vinetai Komisārei, mammu mūžībā pavadot.

*Tikai tavā pavadā, māt,
Uguns tik silti degs,
Ka smiltis, pat smiltis aukstās –
Tās nekad viņu neapsegs.*

/I.Rudene./

Mūsu visdziļākā līdzjūtība Vinetai, mammu mūžības ceļā pavadot.

Ķirurģijas, reanimācijas nodaļas un operācijas bloka kolektīvs

Izsakām līdzjūtību JANAS ģimenei, viņu mūžībā pavadot.

Reanimācijas nodaļas kolektīvs

DECEMBRA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 27. decembra 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kāda iestāde un kuru gadu rīko Ziemassvētku vecīša darbnīcu?

Atbilde: Dāvids Kļaviņš Kuldīgā nodibinājis uzņēmumu *Klavins Piano*.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans, Jānis Kviesis, Indra Grandava, Rasma Stepe, Gunta Folkmane, Daina Gerente, Ingars Neimanis.

Konkursu atbalsta veikals **Pindzele**.

VISS TAVAM SVĒTKU GALDAM - IEPĒRCIES ATTĀLINĀTI CITRO E-VEIKALĀ KULDĪGĀ

www.citro.lv

Pasūtījuma veikšana T: 22725553
Pirkuma saņemšana veikalā
Kuldīgā, Mucenieku ielā 26

LAIKA PROGNOZE

Varbūt varēs noņert sniegu

Pagājusi īsākā diena, tumsa sāk atkāpties, tomēr saule neatgriežas strauji. Tiem, kuri Ziemassvētku gatavojas svinēt dabā, jāreķinās ar dūmakainām un blīvi mākoņainām debesīm. Toties ļoti auksti nebūs: no -4 grādiem austrumos līdz +4 rietumu piekrastē.

Kā vēsta Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, rīt D/DR vēju nomainīs ZR vējš, bet diezgan lēns, tādēļ ilgtermiņā prognozētais aukstums iestāsies pamazām. Svētku vakarā neliela sniega kārtiņa var būt tikai Vidzemes austrumos un Latgalē. Pēc tam brīžiem snigs visā Latvijā, arī Kurzemē un pat pie jūras. Taču liela sniega kārtā tā nebūs, jo pietrūks sala. Līdz pat Jaungadam gaisa temperatūra būs zem vai virs nulles. Austrumos var sagaidīt sniegu, mūsupusē pārsvarā slapju sniegu, bet ceļi tik un tā būs slideni, tāpēc ieteicams tālus braucienus neplānot.

Viduskurzemē rītdiena būs bez vēja un nokrišņiem, uz mirkli var parādīties saule, bet jau ap 17.00 tumšajās debesīs būs augošs Mēness. Mainīgs Z/ZR vējš līdz 2 m/sec. iegriezīsies naktī uz piektdienu, pirmajos un otrajos Ziemassvētkos būs no -3 grādiem naktī līdz +4 dienā, Liepājas un Ventspils piekrastē pat +6. Sestdien pūtīs dienvidrietens, turpmāk pārsvarā no dienvidiem, un tikai pie jūras tas sasniegs 8–10 m/sec. Nokrišņi būs naktī uz svētdienu, bet dienā tie netiek prognozēti.

Daina Tāfelberga

**Kurzemnieku
janvārim
var abonēt:**

**līdz 27. decembrim
www.abone.pasts.lv
(ietaupot 1.50 eiro);**

vēl šodien

- pastā,
- pie pastniekiem,
- redakcijā
(ietaupot 1.50 eiro).

INTERESANTI

Kā atceramies laiku

Teksasas universitātes (ASV) zinātnieki pētījuši, kā smadzenes mūsu atmiņā iekodē laiku un telpu. Jaunie atklājumi ne tikai izgaismo smadzeņu darbību, bet arī var nodrēt Alcheimera slimības un smadzeņu traumu ārstēšanā. Klīniskos pētījumos ierakstot smadzeņu elektrisko aktivitāti, vienlaikus lūdzot dalībniekus iegaumēt sarakstu ar 12 vārdiem un pēc tam pareizā secībā tos atcerēties, identificētas tā sauktās laika šūnas hipokampā. Tas ir apgabals smadzenēs, kas ļauj katrai atmiņai pievienot tās vietu citu atmiņu starpā, proti, laiku. Bez šādas spējas cilvēkiem nebūtu epizodiskās atmiņas, kā arī citas atmiņas formas būtu apgrūtinātas.

SEN

Sīkbodniekiem rāda durvis

Sestdienas vakarā pie virsmežziņa Krišjāņa kunga *Mežmuižā*, zemnieku saimniecībā, notika slēgts biedru vakars ar aicinātiem viesiem. Ar referātu pasākumu kuplināja skolotājs Upesleja par dārkopības izredzēm, pēc kam namatēvs viesus aicināja pie bagātīgi klātiem galdiem, kur risinājās dažādas pārrunas par pašreizējiem valsts saimnieciskiem jautājumiem. Čaklais zemnieku mācību autors labību nodošanā Burgulsons arī jēma vārdu un sāka pārnest, kamdēļ zemnieku savienība nemācās no savas jaunākās māsas, t.i. sīkbodniekiem, kā saimniekot un kopā turēties valsts lietās. Kāds V. tik stingri noteica sprediķi Burgulsonam, ka tas plātīja muti un raustīja tikai bikses, un turējās sava šofera Cviliņa tuvumā, jo jaunieši jau sāka rūkt un meklēt pēc mietiem. Redzot, ka labi vairs nav, B. paķēris cepuri un licis uz Kuldīgu, runā, ka šoferis ar auto vēlāk kungu panācis pie alejas gala. Cerams, ka B. uz priekšu vairs nelīdīs, kur viņš nav patīkams viesis, kā arī iesālīs savas sīkbodnieku ierīces un riktēs.

Kurzemnieks 1933. gada. 20. decembrī

Kāpēc Teodors Paulis, Strautu ielā
№ 8 var dot silķes lētāk par citiem?

Tāpēc, ka viņš pats personīgi apkalpo savus pircējus.

Kāpēc pie Paula tirgus laukumā, blakus pilsētas valdes namam tik daudz pircēju?

Tamdēļ, ka Paulim visbagātīgākā, visplašākā silķu izvēle, sākot ar Latvijas vircotām, cukurotām, ārzemju un daudz dažādu citu šķirņu, sākot no 4 sant līdz 20 sant. gabalā.

Kāpēc Paulim ir vislabākās, lētākās silķes?

Tāpēc, ka viņš iepērk vairumā no vislielākās importa firmas.

Turpat svaigi, skābi gurķi par mērenām cenām. Pieprasiet tirgus dienās uz tirgus laukuma, bet pārējās dienās — mājās Strautu ielā № 8

VĀRDADIENAS

No 26. līdz 29. decembrim

26. Dainuvīte (136), Gija (50), Megija (1274)
27. Elmārs (1347), Inīta (1939), Helmārs (9)
28. Inga (12 364), Ivīta (576), Irvīta (2),
Ingeborga (26)
29. Solveiga (809), Ilgona (23)

DROŠĪBA

Kā parūpēties par krāsni

Lai arī šīgada ziema ir tāda, ka malkas krājumi tukšojas lēni, tomēr piesardzība jāievēro. Proti, nekad nenāk par skādi krāsns, plīts un skursteņa stāvokli pārbaudīt pat apkures sezonas vidū.

SKURSTENIS

Sadegot jebkuram cietajam kurināmajam, uz skursteņa iekšējās virsmas veidojas kvēpu, sodrēju un darvas nosēdumi. Ja tos laikus nenotīra, labākajā gadījumā aizaugums padara krāsns vai plīts darbību mazāk efektīvu, tā sliktāk kuras, sliktākajā tas var beigties ar nosēdumu sadegšanu. Ja tas notiek regulāri, skurstenī var veidoties plaisas, kas savukārt var novest pie tā, ka karstās dūmgāzes vai pat liesmas pa spraugām var skursteņa tuvumā piekļūt griestiem, jumtam vai citām ēkas konstrukcijām. Sodrēji jānotīra pirms apkures sezonas līdz 1. novembrim.

NESVILINĀT VISU,
KAS PA ROKAI

Viena no lielākajām kļūdām, ko cilvēki pieļauj un kamdēļ dūmvados sodrēju kārtā veidojas ātri, ir tā, ka krāsnīs tiek dedzināts viss, kas pa rokai un ir lieks. Kā *Kurzemniekam* atzinis skursteņslauķis Elijs Bite, viņam nācies redzēt, ka cilvēki kurina krāsnī pat ar vecām drēbēm, nerunājot par lakotu, krāsotu mēbeļu pārpalikumiem. Tas nodara ļaunumu, ja apkures iekārtai, īj dabai, īj pašam cilvēkam, jo ar dūmiem gaisā nonāk arī indīgas vielas, kuru daļiņas nosēžas uz zemes tuvākajā apkaimē.

MALKAS PLĪTS

Ja mājās ir malkas plīts, jāatceras, ka tās derīguma termiņš nav bezgalīgs. Vār izdegt cepeškrāsns metāla apšuvums un plīts virsmā parādīties spraugas, un caur tām telpā var ieplūst dūmi vai tvana gāze. Lai plīts atkal būtu droša, tā

ik pa brīdim jāatjauno, rūpīgi aizsmērējot plaisas, nomainot, nevis salāpot izdegušo cepeškrāsnī, nostiprinot durtiņas.

STĀVKRĀSNS

Kā saka pieredzes bagātais skursteņslauķis E. Bite, stāvkrašnis mūrētas tā, lai bez bēdu kalpotu vismaz 50 gadus. Tad gan būtu vajadzīga cuku jeb siltumkanālu tīrīšana. Tas jāuztic skursteņslauķim. Ja krāsns cukas jau ir tīrītas, atliek atvērt un iztīrīt kanālu atveres. Ja tas nav darīts, tad profesionālis atradīs īstās vietas, krāsnī izveidos atveres, iztīrīs krāsns iekšu un caurumus atkal droši aiztaisīs. Tāpat jāliek aiz auss, ka krāsns nav paredzēta nepārtrauktai kurināšanai. Pārkurināšana var radīt spraugas, bet tas novedīs pie tā, ka telpās uzkrājas piedūmējums un tvana gāze, ko dēvē par kluso nāvi. Savukārt, ja runa ir par cietā kurināmā ilgdedzes ierīcēm, centrālāpkures krāsnīm, gan tās, gan dūmeņi jātīra vēl vienu reizi apkures sezonā (no 1. novembra līdz 1. martam), kā arī ik pēc pieciem gadiem vajadzīgs apkures tehniskā stāvokļa novērtējums, un to var sniegt speciālists.

JA APKURES IEKĀRTU
MAINA

Ja cilvēks grib apkures sistēmu nomainīt pret jaunu, Ugunsdrošības noteikumi atgādina: vispirms obligāti jānosaka, vai dūmvads un ventilācijas sistēma atbilst jaunajai ierīcei, kā arī jāpārbauda to atbilstība būvnormatīviem. Tiek uzrakstīts tehniskā stāvokļa pārbaudes akts, kura sadaļā *Piezīmes* jānorāda, vai šo apkures

Skursteņslauķi Edgars Krūmiņš, Ints Celmiņš, Gatis Čiekurs un Elijs Bite pēc ventilācijas šahtu tīrīšanas Padures pagasta Liepās.

ierīci vai iekārtu drīkst dūmvadam pievienot.

Aktā jāmin vieta un laiks, pārbaudāmā objekta adrese, kā arī atbildīgā persona un pakalpojuma sniedzējs. Jāieraksta apkures ierīces, iekārtas, dūmvada vai dabiskās ventilācijas kanāla nosaukums, atrašanās vieta un numurs (saskaņā ar grafisko attēlojumu), jāatzīmē, vai objekts atbilst normatīvo aktu prasībām un vai drīkst to ekspluatēt. Aktam pievieno kopiju no dokumenta, kas apliecina tiesības šo darbu darīt. Tas var būt skursteņslauķa sertifikāts, attiecīgās jomas būvspeciālista sertifikāts vai ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženiera kvalifikācijas dokuments.

KĀDI DOKUMENTI VAJADZĪGI

Kuldīgas novada būvvalde skaidro, ka apkures iekārtas maiņa jebkurā dzīvoklī ietekmē kaimiņu īpašumus, jo vajadzīga arī dūmeņa ierīkošana. Ja kāds vēlas vien mainīt apkures iekārtu, tad, saskaņojot ar nama apsaimniekotāju, to var darīt bez dokumentācijas, piemēram, krāsnīņu nomainot pret jaunu. Bet, nojaucot mūra krāsnis un mainot apkuri pret atšķirīgu, jāvadās pēc

Ministru kabineta noteikumiem Nr. 253 *Atsevišķi inženierbūvju būvnoteikumi*. Apliecinājuma kartes izstrāde jāuztic sertificētam būvspeciālistam.

Ierosinot atjaunot, ierīkot, nojaukt vai pārbūvēt iekšējos inženiertīklus (izņemot elektrības vai elektronisko sakaru tīklus), būvniecības ierosinātais apliecinājuma kartes 1. daļai pievieno šādus dokumentus:

- būves stāva vai telpu grupas plānu;
- skaidrojošu aprakstu, kurā, ja nepieciešams, ietver norādījumus par būvuzstrādājumu izmantošanu;
- izvērtējumu par iekšējo inženiertīklu atjaunošanas vai pārbūves ietekmi uz pakalpojuma pieejamību;
- novietojuma plānu, kurā norādīts iekšējā inženiertīkla novietojums būvē vai telpu grupā, uz būves stāva plāna vai telpu grupas plāna;
- detalizācija atbilstoši projektēšanas līgumam (piemēram, būvuzstrādājumu specifikācija).

Tad saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likumu vajadzīgs saskaņojums ar kopīpašniekiem tik lielā apjomā, kā to nosaka likums un apsaimniekošanas līgums.

Alberta Dintera teksts un foto

KUREKSS

PĒRK
cirsma
mežus īpašumā
skujkoku zāgbalus

Zvaniet, nāciet, vienosimies, piedāvāsim Jums visizdevīgāko risinājumu!

**PAUŠTINĀTAS CENAS!
APMAKSA TŪLĪTĒJA!**

BEZMAKSAS ZĀGBALŅU TRANSPORTS
privātpersonām no Ventspils, Kuldīgas un Dundagas novadiem

- Cirsma, meža īpašumi: tālr. 63624364, 29403378;
- Zāgbalji: tālr. 29141474;
- Transporta pakalpojumi: tālr. 29133213, 26551033

www.kurekss.lv

Kurzemnieks 2021

**Laikraksta Kurzemnieks
KALENDĀRU
2021. gadam
var iegādāties
redakcijā,
veikalos Dārziņš,
Cikāde,
Jāņa Rozes un
Zvaigznes grāmatnīcā.**

ĢIRTA GERTSONA FOTO

“Koristi par to vien runā, kad, kur un kā varētu tikties. Taču situācija tāda, ka nevar,” saka diriģents Jēkabs Ozoliņš. Vislielākās bažas viņam par to, ka Dziesmu svētki “totāli pakārusies gaisā”.

VIZĪTKARTE

Jēkabs Ozoliņš

◊ Dzimis Liepājā 1945. gada 4. decembrī.

◊ Mācījies Grobiņas pamatskolā, absolvējis Liepājas Mūzikas vidusskolu un Ļeņingradas Valsts konservatorijā beidzis Nikolaja Romanovska diriģēšanas klasi.

◊ Vispārējo latviešu dziesmu un deju svētku četrkārtējs virsdiriģents un 2013. gadā – goda virsdiriģents.

◊ Strādājis ar LSO, bijis Liepājas Mūzikas vidusskolas pasniedzējs, vairāk nekā 40 gadus vadījis korus, simforoka koncertu aizsācējs Liepājā.

◊ Pašlaik – Liepājas Valsts 1. ģimnāzijas kora, kora “Līva” un Nīcas vīru kora vadītājs.

◊ Triju Zvaigžņu ordeņa kavaleris.

Kormūzika pakārusies gaisā

✎ Linda Kilevica, “Kurzemes Vārds”

Saruna ar diriģentu un aranžētāju JĒKABU OZOLIŅU pirms plānotās 75 gadu jubilejas svinēšanas jau bija notikusi, mēģinājumi tiešsaistes koncertam ritēja pilnā sparā. Tomēr pandēmija ieviesa svētku grafikā savus labojumus – apsvēruši visus riskus tik lielam dalībnieku skaitam uz skatuves, koncertzāles vadītāji nolēma pasākumu atcelt. Tā nu viena no Liepājas mūzikas leģendām vēl kādu laiku gaidīs līdz savam otrajam jubilejas koncertam “Lielajā dzintarā”.

JAUNĀS VĒSMAS LIEPĀJĀ

Tieši tā J. Ozoliņam būtu paveicies – koncertzāles piecos gados divreiz tikt šeit godinātam, ja nebūtu nejaukā vīrusa likto šķēršļu. Savu 70 gadu jubileju viņš nosvinēja 2015. gadā, iekļaujoties “Lielā dzintara” atklāšanas koncertu ciklā. Tā bijusi Inta Dāldera ideja – “mēs tev dodam orķestri, tu vari uztaisīt koncertu”. Nu pirms gada piedāvāto jubilejas koncerta ideju akceptējusi koncertzāles mākslinieciskā vadītāja Baiba Bartkeviča un atbalstījis Liepājas Simfoniskā orķestra (LSO) direktors Uldis Lipskis.

Kopā ar LSO bija plānots uzstāties “Liepāja Music Orchestra” mūziķiem, Aijai Vītolīnai, liepājniekiem Igo un Ievai Dreimanei, Aivaram Hermanim, Raimondam Macatam, Artim Orubam, Jānim Ivuškānam un citiem. Uz skatuves kāptu arī diriģenta mazmeita Noemi, kas apgūst klavierspēli, jo viņu tam iedvesmojis Raimonds Pauls, ar kuru pianistei bijusi tā laime pirms pieciem gadiem Liepājā spēlēt četrrocīgi.

Koncerta koncepcijai ierosmi viņš

smēlies no B. Bartkevičas – pasaule Liepājas koncertzālē, bet “es to attiecināju uz savu pieredzi”. J. Ozoliņš 1964. gadā pabeidza Liepājas mūzikas skolu, sekoja studijas Ļeņingradā, dienests padomju armijā. Tolaik Liepājā ienāca jaunas vēsmas – džeza klasika, “The Beatles” mūzika, roks, *latino* ritmi, atbrauca strādāt Imants Kalniņš un nodibināja grupu “2XBBM”, un tā topošā diriģenta dzīvē cits citam sekoja dažādi etapi visas šīs mūzikas iepazīšanai.

“Vēl viena tēma, kas iet visai manai dzīvei cauri, ir amerikāņu muzikants un producents Kvīnsijs Džonss,” stāsta J. Ozoliņš. “Viņš dzimis 1933. gadā, bet iet laikam līdzi, viņa mūzika mainās. Kad armijā sāku bigbendā spēlēt, viņš bija jauns un slavens, ģeniāli rakstīja apdares un instrumentācijas. Jubilejas koncertā ietvērām viņa skaņdarbu “Slepenie dārzi”.

JA BĒRNĪBĀ NEDZIED, VĒLĀK – KĀ MŪŽAMEŽĀ

Ne tikai paša rakstītās instrumentācijas visiem skaņdarbiem jubilejas koncertam tagad noliktas plauktā. “Koriem ir pilnīgs STOP,” skumīgi secina diriģents. “Koris ir draugu pulks, ģimene varbūt ir par stipru teikts. Viņi grib nākt cilvēkos un dziedāt kopā. Kādu laiku bija atļauts mēģināt individuāli, pa vienam. Meitenes mēģināja, bet korim tas neko nepalīdz, tāpat arī attālināts darbs. Tad ir pavisam cits koris, kas dzied, bet cits uz citu neklausās,” vērtē diriģents.

Ja process atjaunotos, J. Ozoliņš nesa-skata lielas problēmas atkal sadziedāties. “Taču ir cita lieta. Kad šis viss sākās, dažos pagastos diriģentu atlauda no darba, sak, tev tas koris tāpat jau knapi dzīvs. No Nacionālā kultūras centra dzirdu bažas, ka pēc

ilgstošās pauzes daudzi, kas dziedāja korus, var neatgriezties. Lielos dziesmu svētkus jau piepilda ne tikai pieci seši Rīgas izcilie kori. Slava un gods viņiem, bet viņi ir viena rindiņa svētku estrādē, kopējais skaits ir visas Latvijas dziedātāji,” viņš atzīmē.

Par gandrīz neatrisināmu lietu J. Ozoliņš uzskata to, ka nav, kas papildinātu vīru korus rindas: “Manā atmiņā astoņās Liepājas skolās bija jauktie kori, kas nozīmē, ka puikas arī dziedāja. Šobrīd ir man ģimnāzijā, 8. skolā un tehnikumā tāds neliels. Pārējās skolās nav. Ir tā – ja jaunībā nedzied, vēlāk jau uz to dziedāšanu neaizies. Nicā dabūt klāt kādu jaunu dziedātāju vīru kori ir šausmīga problēma. Kāds jau atnāk, paskatās, bet jūtas kā mūžamežā. Ja bērniībā esi uzdziedājis, tomēr kaut kas *atlec* atpakaļ.”

Protams, jaunieši mācās mūziku. “Taču vecāks un bērns paskatās: ja es riktīgi došos iekšā profesionālajā mūzikā, kas būs vēlāk, ko es varēšu izdarīt ar to? No Latvijas gan nāk lielas zvaigznes. Raimonds Pauls teica, ka pirmo reizi mūžā uztraucies, kad muzicēja kopā ar diriģentu Marisu Jansonu. Starp citu, mēs ar Marisu četrus gadus kopā spēlējām Ļeņingradas konservatorijas basketbola izlasē. Mariss bija baigi straujais, es atkal varēju palēkt. Gājām, regulāri skrējām, bijām baigi normālie čomi,” pastāsta J. Ozoliņš.

HALTŪRA SALAVECIM

Ar mūziku mazais Jēkabs saticies, klausoties omammas dziesmās. “Atradis dažādas stīgas, uztaisīju mandolīnu, no kuras skaņas izvilināt, lai varu omītei spēlēt līdz. Viņai piegriezās, ka es ņemos ar to, un dzimšanas dienā man nopirka istu mandolīnu. Sāku mācīties, mani tas vilka. Skolā savācām blicīti. Uz Salaveča

ierašanos nospēlējām, viņš visiem deva pa vienai paciņai, bet muzikantiem – divas. Tā bija mana pirmā haltūra,” smaidot stāsta J. Ozoliņš. Skolā sācis apgūt vijolspēli, bet gājis grūti, šo instrumentu jāmācās spēlēt jau četrus piecus gadus vecumā.

“Pabeidzu 7. klasi, ar mammu domājām, kur tad tālāk iet. Uz Grobiņas skolu bija atbraukusi aģitbrigāde no Mūzikas vidusskolas, šo to nodemonstrēja un pastāstīja. Nolēmu tur iet uz diriģentiem. Vajadzēja iemācīties vienai dziesmai pirmo un otro balsi, bet eksāmens nākamajā dienā. Paskatījos, no kuras grāmatas viņi šo dziesmu mums mācīja. Graudu ielas grāmatnīcā to nopirku, aizgāju mājās un perfekti izmācījos. Atklāti sakot, kolēģi, kas stājās iekšā, mocījās šausmīgi. Mani iesauca kādas astoņas reizes padziedāt vienu vai otru balsi. Tā jau nav šmauksānās, es vienkārši biju sagatavojies eksāmenam,” atzīstas diriģents.

Mūzikas skolu pabeidzis ar sarkano diplomu. Pedagogi ieteikuši braukt uz Ļeņingradu. Izturējis konkursu – simt cilvēki uz 15 vietām. Skolotāji apžēlojuši talantīgo jaunekli, kurš krievu valodā nespējis uzrakstīt ne sacerējumu, ne diktātu.

No pirmā kursa bija jāiet armijā. “Nokļuvi dienesta vietā Sovetskā, kur trīs gadus biju orķestrī, divarpus gadus – orķestra vecākais. Man bija 60 rubļu alga. Naudu vajadzēja ierakstiem, mēs rakstījām no tiem solfedžo. Tur es satrēņos. Tā man īstenībā ir divas *kondženes* – arī armija. Pa džeza līniju nebijām aiz priekškara, dabūjām ierakstus caur Somiju un Igauniju. Tā es arī iepazīnu Kvīnsiju Džonsu. Viņa meita Rašida atklājusi, ka viņas radi no vecvectēva puses nāk no Aizputes,” pastāsta J. Ozoliņš. ■

Prieks par kluso dzejolīti

Rūkošanās
saldeniņu
Arvitas
Romanovskas
un Arvja Blūma
versijā ir
jautra un
priekpilna.

FOTO NO
ARVITAS
ROMANOVSKAS
UN ARVJA
BLŪMA ALBUMA

✍️ Ieva Vilmane, "Saldus Zeme"

Ap vasaras pilnbriedu saldeniekam Arvim Blūmam un viņa mātai Arvitai Romanovskai rodas aizmetņi Ziemassvētku programmai. Viņš jau 25 gadus ir Īstais Ziemassvētku vecītis Saldus apkaimē, bet Arvita – viņa visistākā Sniegbaltīte (snīgiem nabadzīgā ziemā – Zaļbaltīte). Abi visbiežāk sastopami skolās, bērnudārzos, uzņēmumos un iestādēs. Valodīgais un asprātīgais pāris decembrī vidēji desmit darba dienās tiek galā ar aptuveni 20 Ziemassvētku sarīkojumiem. Pirms dažiem gadiem uzstādīja personisko rekordu – svētku programmu parādīja 28 reizes!

SANĀK DAUDZPUNKTE

Arvis smaida un šausminās reizē: katras "sezonas" vidū sev un mātai zvērot, ka ambrāžai ļaujas pēdējo reizi. "Bet katru gadu šujam jaunus tērpus un piekrītam (gandrīz) katram, kurš meklē Ziemassvētku vecīti," Arvita iestarpina. "Katru gadu sev pārmetu: vai tiešām neprotu naudu nopelnīt normāli?" domu pabeidz Saldus novada pašvaldības izpilddirektora vietnieks Arvis Blūms.

Šogad visiem svētku plānotāji tukši, taču saldenieku tandēmam tik un tā jauna programma. Abus intervēju dienā, kad viņi filmējas Saldus novada pašvaldības pasūtītā video. To rādīs bērnudārzu audzēkņiem, kad viņi grupiņās saņems tradicionālo pašvaldības dāvanu – saldumu paku. Pašvaldības darbinieki atrisināja filmēšanas tehniskos jautājumus, savukārt brāļa un māsas ziņā bija scenārijs – sarunas, dziesmas, dejas un joki. Video veidoja tādu, lai mazie noticētu tiešraidei.

Arvis atzīstas, ka uz viņa nervu sistēmu neizprotami spēcīgi iedarbojas sarkanas bikses un mētelis, balts bumbulis cepures galā un kupla, sniegbalta bārda. "Manu ierašanos plāno scenārija beigu daļā. Līdz tai citā telpā esmu pārnervozējies, gaidot vārdus vai dziesmu, pēc kuras jāsākas manam iznācienam. Stress pazūd, līdzko ieraugu savu publiku, taču līdz tam momentam izdzivoju neapskaužamu mandrāžu. Tādā momentā man patiešām nav skaidrs – nu kam man šo visu vispār vajag?..." Īstais atzīstas.

FLEITĒ UZ NEBĒDU

Māsu kostīms ietekmē citādāk – viņa jau tā tapšanas gaitā ir pārņemta ar fantāzijām, ko jaunajā tēlā stāstīs un darīs, kā reaģēs. Arvitai patīk, ka kostīms ļauj "aizmirst", ka viņa ir Saldus novada Druvas vidusskolas direktora vietniece audzināšanas jomā 1.–5. klasēm un sākumskolas skolotāja. "Katrā jaunā tēlā iegūstu papildu uzrāvienu un idejas savam Rūķa, Sniegbaltītes, Eglītes vai citam tēlam. Tērps jānomaina, tiklīdz jūtu, ka tas man nepalīdz cilvēkiem pastāstīt ko jaunu. Arvim šajā ziņā vieglāk – viņa jaunais kostīms vienmēr tāds pats kā vecais," Arvita spriež.

Tik vienkārši gan neesot – Arvis gadu no gada spēlē līdzīgu paša sacerētai leģendai par samērā sprauņu un modernu Ziemassvētku vecīti. Viņam nav ne liela vēdera, ne apaļa un sarkana deguna, mantļa vietā – īsa, plata žakete un kuplas bikses, kas saldenieka sportiskajam augumam liek izskatīties kārnām. Viņš uz slidām vai skrituļslidām pārliecina, ka visiem zināmais baltbārdainais opis palicis teiksmainajos Ziemeļos. Vecos laikos teiktu: nu gan viņš fleitē!

Bērniem jauniņais patīk, jo viņš orientējas visos siču modes kliezīnos, savukārt vecāki šo Ziemassvētku vecīti atzīst par savejo, jo nojaušams, ka arī viņam kopdzīvē, darbā un rūķu audzināšanā tādas pašas ķibeles un ķezas.

"Reizēm paši noticam, ka esam īsti," Arvita sevi sasmidina, atceroties spilgtākās fleitēšanas epizodes. Piemēram, visi viņas skolēni zina, ka skolotāja ir Īstā Ziemassvētku veciņa palīdzība. Viņi atkal un atkal jautā, kā par tādu kļūst? "Un es visā nopietnībā stāstu: izturēju konkursu, jo bija jāzina briesmīgi daudz dziesmu un dzejoļu. Bērni brīnās, ka kāds vispār tik daudz zina. Manā bērniībā visi

no galvas zinājām piecus sešus dzejoļus, tāpēc pie eglītes varējām skaitīt, kuru gribējām. Mūsdienās bērniem daudz retāk jāmacās dzejoļi no galvas, tāpēc dāvanu saņemšanai dzejolītis speciāli jāiekaļ. Padomājiet, kāda "laime" tiem, kam radi sarūpē vairākas dāvanas..." Arvita turpina.

Brālis pārsteidz, atklājot, ka neieklausās pantos, ko bērni viņam skaita: "Sākumā centos sekot līdzī visam, ko bērni skaitīja, taču pēc desmit dzejoļa manā galvā jau bija putra." Toties Arvis esot vienīgais Ziemassvētku vecītis, kurš priecājas par klusajiem dzejolīšiem. Cik bērnu, ieraudzījuši bārdaini, aizmirst visu, ko iemācījušies! Bērns klusē, bet Arvis ieinteresēti māj ar galvu – it kā nudien ko dzirdētu. "Klusais dzejolītis novērš uzmanību no neveiklas situācijas. Esam atbildīgi, lai svētkos mūsu bērniņiem, mazajiem un lielajiem, viss izdodas, patīk un raisa prieku. Lai neviens nejūtas tizls un dumjš. Lai mūsu asprātības neaizvaino (ir tik šaura robeža starp inteligentu un stulbu joku...). Mums abiem ir pedagoģiskā izglītība un pieredze skolotāja darbā, tāpēc viegli un precīzi izjūtam auditorijas kopējo noskaņojumu," profesijas priekšrocības novērtē Arvita.

NEDER ARITMĒTIKAS LIKUMI

Neviens nezina, cik Ziemassvētku vecītim gadu, tāpēc Arvis reizēm sev jautā, cik ilgi drikst tēlot jauniņo no Ziemeļiem? Arvita iebilst: "Manuprāt, svarīgāk būtu noskaidrot, cik gadu Sniegbaltītei un vai es vēl driksstu viņu tēlot." Kad svētku programmās sāka iesaistīt savus bērnus, radošais tandēms ieguva otru elpu – mazie rūķi atraisīja nebijušus atšķirīgus sižetus un notikumus. Viņu dēļ kolektīvā strauji saruka vidējais vecums, bet nesamazinājās Arvitas un Arvja gadu skaits.

"Kādu laiku noteikti vēl varēsim izpildīt pilnu programmu – dziedāt, dejot, muzicēt, plēst jokus, rādīt trikus. Mazie rūķi var visu to pašu. Ja nu kas, tad... Lielākos āra pasākumos aicinām palīgā mammu – viņa spēlē akordeonu. Puspajokam sakām, ka naudai jāpaliek ģimenē. Rūkošanās palīdz bērniem izskaidrot, ka katram darbam, lielākam vai mazākam, ir vērtība. Mūsu rūķi mācās reizēm darīt par velti – tāpēc vien, lai kādu iepriecinātu," Arvita piebilst.

Saldenieki zina, ka bērniem Ziemassvētku vecītis ir labs, lai ko viņš teiktu un darītu. Abi sargājas no pieaugušo kritiskā un visu pamanošā skatiena – nedrīkst aizmirst novilkt laulības gredzenu, izvēlēties zeķes ne tādā tonī, slikti pārveidot balsi, "mociēt" jokus un vest jocīgus rotaļas. "Pieaugušie zina, ka Ziemassvētku vecītis nav īsts, taču svētku laikā katrs grib, lai viņš tiešām tāds būtu, tāpēc cenšamies slēpt visus pierādījumus par pārgērbšanos un tēlošanu," Arvita kļūst nopietna. Cilvēki nosoda izlikšanos, taču gadu mijā, kad daudzi cer uz brīnumiem un tic pasakām, no tās rodas rotaļa – kurš kuram noticēs?

UZDĀVINI MAN...

Sarunas izskaņā pievēršamies katra Ziemassvētku sarīkojuma kulminācijai – dāvanām. Vai tās būtu vainojamas, ka gada dvēseliskākie svētki komercializējas? Arvis prāto, ka ģimene vienmēr ir tā, kura pieņem gala lēmumu, kam un cik tērēs, ko ēdis, kā pavadīs laiku, vai dāvanas būs vakara galvenais notikums. Kādam pietiek ar nieku, citam nekad nav gana. Būtiski, ka Ziemassvētki ir visās mājās. Kādi? Tas lai paliek katra paša ziņā.

"Skolā manu, ka šogad bērni daudz ko uztver citādāk. Pērn viņi vēlējas dārgas mantas, šogad – ar ģimeni spēlējamās spēles un laiku kopā ar klasi. Manas meitas vēlas peldcepures, jo Saldus peldbaseins joprojām strādā. Krīze mums devusi labas mācības.

Starp citu, Ziemassvētkus neviens nav atcēlis! Esiet radoši un izdomājiet, kādi tie būs pandēmijā! Skolās katru gadu rīko Ziemassvētku pasākumus, taču šogad tie aizliegti. Katrai klasei atļauts skatīties video, pildīt uzdevumus, iziet no savas telpas. No visa atļautā Druvas vidusskolā ir iznākusi izlaušanās spēle!" Arvita iedrošina būt oriģināliem. ■

Cimperlīgais porcelāns un tā pavēlniece

Jolanta Hercenberga, "Kurzemnieks"

Romantiski, pārsteidzoši savā formu un krāsu dažādībā un īpašu, Ziemassvētku laikam atbilstošu noskaņu radoši ir porcelāna mākslinieces Sanitas Ābelītes veidotie darbi. "Es radu pēc izjūtas, un arī katram materiālam ir savs raksturs. Tādēļ ikviens veidojums ir manis un paša darba radīšanas procesā tapis galarezultāts, kas nāk kā pārsteigums. Man šo procesu patīk vērot," saka keramiķe.

"ATĻAUJOS DARĪT TO, KAS MAN PATĪK"

Saruna notiek Alsungā, Sanitas vecāku mājā, kuras pirmais stāvs nu jau gadus desmit atvēlēts keramikas darbnīcai. Tajā simtiem dažādu porcelāna, māla, akmens masas un citu materiālu darbu, kas rada romantisku gaisotni. Darbnīca ne tik daudz atgādina darba vietu, vairāk – mākslas telpu. Uz jautājumu, kā māksliniece, kuras darbi bieži izstādīti Latvijā un starptautiskās izstādēs, jūtas šajā laikā, Sanita atbild: "Atļaujos darīt to, kas man patīk. Mana dzīve nebūt nav tikai keramika, bet savā darbnīcā es pavadu ļoti daudz laika. Pamatā tur viss top pēc izjūtām. Katram cilvēkam ir savi standarti, kā viņš ir ar mieru dzīvot, kas viņam ir pieņemams. Man primāri ir, lai varu darīt to, ko vēlos. Brīvība. Lai varu iesaistīties tajos procesos, kuros gribu. Nekas nav obligāti." Sanita strādā ne tikai ar porcelānu, kas ir dārgākais no materiāliem, bet arī ar mālu, akmens masu, šamotu. "Katram ir sava tekstūra, īpašības, raksturs. Man patīk visi," stāsta māksliniece. "Reizēm izvēli nosaka tas, ka materiāls ir pa rokai. Kā tad, kad jātaisā ēdiens. Paskatos, kas mājās ir, un no tā gatavoju. Man patīk porcelāns tā īpašību dēļ. Ļoti balts un atšķirībā no citiem materiāliem – gaismas caurlaidīgs. Paceļot pret gaismu, to var redzēt. Bet tas ir arī cimperlīgs. Viens ir, kādu formu es izveidoju, bet tikpat nozīmīgas ir priekšmeta paša pārvērtības pēc dedzināšanas. To vienmēr ir interesanti vērot."

BRĪVDOMĀTĀJAS GARS

Tikpat cimperlīga kā porcelāns esot arī pati māksliniece attieksmē pret savu dzīvi – pamatā gribot ļauties savām izjūtām un vēlmēm, gribot izjust brīvību, kas konkrētajā brīdī ļauj darīt tieši to, ko gribas. Tā tas esot bijis kopš agras bērnības. Un tādēļ skolā jūtosies nekomfortabli. Neesot bijusi ar mieru pakļauties tam, ka sabiedrība pieņemtu, bet viņas izjūtām un vēlmēm nepiemērotu nosacījumu dēļ nedrīkst darīt to, kas patīk. "Man ir svarīgi darīt to, kas man patīk. Svarīgi to atļauties. Man ļoti patīk zirgi, bet bērnībā neko tādu nedrīkstēju, lai netraucē mācībām. Neiederejos sistēmā. Atceros, kā 1. klasē mācījās rakstīt. Bija grūti vilkt burtus. Centos. Bija uzdevums, kurā jāuzraksta un tad kaut kāds vārds jānosvīturo. Es to negribēju darīt. Negribēju sabojāt to, ko biju glīti uzrakstījusi. Uzdevumu neizpildīju, bet

Porcelāns ir kaprīzs materiāls. Ir jāmēģina ar to sarunāt. Varbūt sanāks, varbūt ne. Man patīk šo procesu vērot.

Šis darbs "Baltā miniatūra" tapis pirms vairākiem gadiem un piedalījies arī kādā no porcelāna izstrādājumu izstādēm.

Māksliniecei kopš bērnības patīk zirgi, to figūras viņas darbnīcā ir gan lielas, gan mazas, dažādās krāsās. Arī šī, kas izveidota nesen un ir pieteikta starptautiskajam keramikas konkursam "Martinsona balva".

ne jau tāpēc, ka nesapratu. Negribēju. Par to mani sodīja, nevienu jau neinteresēja manas domas. Saprotu, ka nebija vērts ņemties, butu izpildījusi, un miers. Bet man tas bija nepieņemami. Viegļāk uztvert izglītības sistēmu iemācījos vien augstskolā."

Ar mākslas pasauli saskārusies tikai sešpadsmit gadu vecumā, kad Kuldīgā mācījies vakarskolā un sākusī iet Kuldīgas mākslas skolā. Lai arī iss laiks tur pavadīts, jau kopš pirmajiem mirkliem sapratusi, ka māksla būs svarīga dzīves sastāvdaļa. "Iegāju skolā, sajutu smaržu gaisā. Satiku savu skolotāju Danuti Sīli. Citus. Sapratu, ka tas būs mans," saka Sanita.

"Katram cilvēkam ir savi standarti, kā viņš ir ar mieru dzīvot, kas viņam ir pieņemams. Man primāri ir, lai varu darīt to, ko vēlos. Brīvība. Lai varu iesaistīties tur, kur gribu. Nekas nav obligāti," saka porcelāna māksliniece Sanita Ābelīte.

JOLANTAS HERCENBERGAS FOTO

VIDĒ, KUR AUGA UN RADĪJA

Vēlāk absolvējusi Liepājas Lietišķās mākslas vidusskolu, pēc tam Latvijas Mākslas akadēmijā ieguvusi maģistra diplomu. "Desmit ļoti jauki gadi, kuros bija iespēja dzīvot mākslā," atceras Sanita. "Vide, kur visi ir pārņemti ar to, ko dara. Akadēmija ir vieta, kur var augt un radīt. Kolosāls laiks. Jau pati ēka rada jūsmu. Visi tur strādā kā traki. Reizēm cauram diennaktim tur palikām. Tur ir sava radošā pasaule. To piedzīvot bija patīkami."

Pēc akadēmijas māksliniekam uzsākt ko savu nemaz nav viegli. Ir jāzina uzņēmējdarbības pamati, jāiekārto darba vide, jāpārziņa mārketinga. Bieži mākslas akadēmijas

absolventi izvēlas turpmākās gaitas saistīt ar pedagogiju. Sanita saka, ka keramikā izjūt papildījumu. Iekārtojusi darbnīcu, nopirkusi elektrisko apdedzināšanas cepli. Viņa bieži tiek aicināta piedalīties starptautiskos keramikas plenēros un simpozijos. Labprāt dalās ar savām zināšanām un prasmēm, kā darboties ar cimperlīgo materiālu – porcelānu, vada radošās darbnīcas un meistarklases.

"Arī man rodas prieks, kad redzu, ka šajās nodarbībās prieks rodas citiem, ka viņi ļaujas procesam, izbauda to, priecājas par galarezultātu. Ne vienmēr tas sanāk tāds, kā iecerēts. Tieši ar to radīšanas process ir interesants." ■

Sanitas Ābelītes veidotie porcelāna un citu materiālu trauki ir īsti mākslas darbi.

Sākt darīt un iemīlēt

✍ Agrita Blumberga, "Talsu Vēstis"

“Ja tu padziļināti dari kādu lietu, tā tevi ievēl – vai nu tu ieguldi sevi tajā un pamēģini, vai lēkā no viena krēsla uz otru,” savu ceļu opermūzikā raksturo dziedātāja Jolanta Strikaite-Lapiņa. Skatuve Jolantu valdzinājusi jau kopš mazām dienām, un, lai gan savulaik viņa darbojās vokālajā trio “Lady’s sweet”, viņas sapņi un mērķi vienmēr bijuši saistīti ar akadēmiskās mūzikas vidi. Lai ieguldītais darbs pārtaptu rezultātā, vajadzīga gan laba fiziskā sagatavotība, gan spēja uzticēties intuīcijai.

Atminoties vokālā trio “Lady’s sweet” laiku, Jolanta atzīst, ka jau tad viņa mūzikā saistīja dažādi izaicinājumi. “Mēs ar meitenēm bijām atradušas labu nišu, kurā varam jaunā pakāpē pasniegt ierastās Raimonda Paula un citu komponistu estrādes dziesmas. Vienkāršās lietas nešķita tik interesantas, tāpēc meklējām formas, kurās varam apvienot svingu, džezu un citus mūzikas virzienus. Daudzi teica, ka esam uzauzdējušas muskuļus tehniskajā dziedāšanā. Neraugoties uz to, man vienmēr ļoti tuva bijusi klasiskā jeb akadēmiskā mūzika. Kad pabeidzu Talsu pamatskolu, aizgāju uz Rīgas Doma kora skolu, un tālākais ceļš mani veda uz Latvijas Mūzikas akadēmiju. Apkārtējā vide ir ārkārtīgi svarīga, bet vecāki mani nevienā brīdī nespieda iet šo ceļu. Lai gan mamma pati ir diriģente un pedagoģe, nekādu uzstādījumu nebija. Viņa ļāva brīvi izvēlēties un vienmēr bija atbalstoša.”

IZŠKIRŠANĀS PAR LABU PROFESIJAI

Lēmumu par aiziešanu no vokālā trio “Lady’s sweet” un estrādes mūzikas Jolanta sauc par pārdomātu un likumsakarīgu. “Ja tu padziļināti dari kādu lietu, tā tevi ievēl – vai nu tu ieguldi sevi tajā un pamēģini, vai lēkā no viena krēsla uz otru. Operdziedāšanā jāpauzē diezgan ilgam laikam, līdz tu sāc pēc kaut kā izklausīties un apgūsti procesiju. Tas nav gada jautājums, tas ir nopietns, mērķtiecīgs darbs. Mani arvien vairāk sāka interesēt, kāda ir šī mūzika un ko es varu tajā izdarīt. Tā bija izšķiršanās par labu savai profesijai. Vienojošais estrādes un akadēmiskajā mūzikā ir skatuve, bet atšķirības ir diezgan lielas, jo akadēmiskās mūzikas žanrs pats par sevi ir daudz komplicētāks. Estrādes dziesma ilgst vidēji trīs četras minūtes, bet opermūzikā ārija vai garie skati var ilgt vairāk nekā desmit minūtes. Tas prasa labu fizisko sagatavotību un ļoti lielu disciplīnu, arī atbildības līmenis ir cits. Būt vienai, dziedāt ar simfonisko orķestri un bez apskaņošanas piedziedāt telpu – tas prasa vokālo sagatavotību, ko var noturēt tikai ar stingru režīmu. Abas skatuves pieredzes viena otru bagātina – māca komunicēt, vadīt enerģiju un nodot vēstījumu.

Runājot par lomām un iestudējumiem, darīts ir ļoti daudz. Jebkura loma, kuru

JĀŅA PORIEŠA FOTO

“Operdziedāšanā jāpauzē diezgan ilgam laikam, līdz tu sāc pēc kaut kā izklausīties un apgūsti procesiju. Tas nav gada jautājums, tas ir nopietns, mērķtiecīgs darbs,” atzīst operdziedātāja Jolanta Strikaite-Lapiņa.

tu sāc studēt, tev kļūst mīļa. Man nav bijusi loma, par kuru es varētu teikt kaut ko sliktu. Tas, kas katru reizi atšķiras, ir iestudēšanas process. Ir bijušas vieglāk un grūtāk interpretējamās lietas. Nonācu pie atskārsmes, ka man ir bijusi saistība ar divu veidu režisoriem. Režisors ir tas, kurš rada gaisotni un uzbur vīziju

par izrādi. Vecmeistariem lielākoties ir skaidrs, ko viņi grib redzēt, dzirdēt un kādā intonācijā tas jāpasaka. Ja režisors ir dzirdējis šo frāzi ar lejupejošu intonāciju, bet tu sirdī sajūti, ka intonācijai jāiet uz augšu, tev diskusiju ceļā jāpierāda sava taisnība vai jāpieņem režisora redzējums. Ne vienmēr mana sajūta ir sakritusi ar

režisora sajūtu, līdz ar to pāiet kāds laiks, kamēr adaptējos, bet tam ir arī savi plusi. Pēc garāka laika nogriežņa redzu, ka esmu ieguvusi jaunu krāsu un apguvusi jaunu tehniku. Strādājot ar mana laika režisoriem, iestudējumi ir bijuši brīvāki, jo dziedātājiem tiek dota iespēja improvizēt. Protams, ir jāierakstās kopējā kontekstā, bet par daudzām lietām var diskutēt.”

“PROCESI, MEHĀNISMI UN LOMA IR TEVĪ”

Par vienu no spilgtākajiem piedzīvojumiem Jolanta sauc gatavošanos izrādei “Mazā burvja flauta” Margo Zālītes režijā. “Tas bija mans pirmais piedzīvojums, pēc kura sāku vairāk uzticēties savai intuīcijai. Attīstot lomu, M. Zālīte palīdzēja atrīvēties, atrasties, izveidot šo tēlu saskaņā ar to, kāda esmu es pati. Tas bija viens no maniem mīļākajiem iestudējumiem. Līdzīgi varu teikt par Viestura Meikšāna laikmetīgās operas iestudējumu. Process, kādā notika darbošanās, man šķita ļoti saistošs un tuvs. Tā vietā, lai lauztu sevi, mums tika dota iespēja identificēties ar tēlu caur savu personību. Tas man kā dziedātājai likās vienkāršāk un saistošāk. Protams, svarīgs ir arī tas, ko tu vari paņemt līdzi no situācijām, kuras tev nav tik ērtas. Man laikam nav bijušas tik dramatiskas vai traģiskas lomas, no kurām pēc tam būtu grūti iziet ārā, bet iestudējuma tapšanas laikā mūzika bieži vien nelaiž vaļā ne naktis, ne brīvajos brīžos. Tuvojoties pirmizrādei, tā visu laiku maļas uz riņķi. Tas nav – kā aiztaisīt durvis vai datoru. To fiziski nevar izdarīt, jo procesi, mehānismi un loma ir tevi. Noskaņoties palīdz brīdis, kad esmu viena. Es noteikti neesmu no tiem cilvēkiem, kuri pirms izešanas uz skatuves var runāties vai jokot. Mēģinu koncentrēties darbam – ja paredzēta fiziski aktīvāka izrāde, izlieku enerģiju un iesildos fiziski, lai iesildīts būtu ne tikai mans dziedamais aparāts, bet pilnīgi viss ķermenis.”

ĻAUTIES MŪZIKAS DZIEDINOŠAJAM SPĒKAM

Jolanta atzīst, ka šajā profesijā mēdz būt gan kāpumi, gan kritumi – reizi pa reizei parādās šaubas, bet galu galā viņa vienmēr atgriežas pie mūzikas. “Nepretojos šai sajūtai, bet izdzīvoju to, līdz saprotu, ka man gribas darboties un turpināt iesāktu. Īpaši šajā periodā, kad viss ir apstājies. Iekšā ir tas dzinulis, kas grūz kā ugunskurs, – tik ļoti gribas muzicēt, bet nav tādas iespējas! Video koncertos skatītāju vietā ir kamera, un tu vari vien iztēloties, vai kāds to skatās, vai kādam to vajag... Atrašanās šajā vidē ir kā amerikāņu kalniņi – kamēr tu muzicē un radi, tu esi piepildīts un atrodies augstākajā punktā, bet jau pavisam drīz tas beidzas, iezogas radošais tukšums, un viss jāsāk no jauna. Ceru, ka drīz viss atgriezīsies vecajās slīdēs, un iespējams, jau ar pievienoto vērtību. Tikmēr varam uzlikt savu mīļāko dziesmu un ļauties mūzikas dziedinošajam spēkam.” ■

KURZEMES KULTŪRAS PIELIKUMS

Iznāk vienu reizi mēnesī.
Izplatīts kā reģionālo laikrakstu “Kurzemes Vārds”, “Kurzemnieks”, “Saldus Zeme” un “Talsu Vēstis” bezmaksas pielikums.

Kurzemes Vārds

Internetā pieejams izdevniecību mājaslapās kurzemnieks.lv, sz.lv un talsuvestis.lv, kā arī reģionālajā portālā liepajniekiem.lv.
Redkolēģija: Daiga Bitīniece (“Kurzemnieks”), Mairīta Balode (“Talsu Vēstis”), Linda Kilevica (“Kurzemes Vārds”), Andra Valkīra (“Saldus Zeme”).

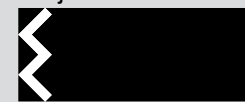
Saldus Zeme
LAIKRAKSTS BROČENU NOVADAM UN SILDUS NOVADAM

Talsu Vēstis

Projekta vadītāja:
Anda Pūce.
Kontakti:
tālrunis 26436485,
e-pasts anda@kurzemes-vards.lv.

Kurzemnieks
LAIKRAKSTS VĒDUSKURZEMĒ

Projektu atbalsta

VALSTS
KULTŪRKAPITĀLA FONDS